

Фармерське життя

THE FARMER'S LIFE

Виходить кожної середи — Published every Wednesday.

Адреса: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada.

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada.

WEDNESDAY, SEPTEMBER 25th, 1929. No. 39 (234). VOL. VII

PIK V. Ч. 39 (234). СЕРЕДА, 25. ВЕРЕСНЯ 1929.

WINNIPEG, MAN.

ВІСТІ ЗА ОСТАННІЙ ТИЖДЕНЬ.

З БРИТАНІЇ І КОЛЬОНІЙ.

Буржуазія успокоєна.

Лондон, 17. вересня. — Урядове задоволення, що в переговорах із Злученими Державинами про обмеження морських зброєнь МекДоналд не поспівив інтересів британської буржуазії, спричинило сиритяні вискази британської буржуазної преси. Пануюча класа Британії боялася, що МекДоналд в своїй побажанності прийити до порозуміння з американською буржуазією готов згодитися на велике зменшення британської військової флотії. Він однак запевнив, що він має на думці інтереси британської пануючої класи найперше і нічого такого не зробить, що ці інтереси наражувало б на яку небезпеку. МекДоналд говорить, що з плянами є ознакчомлена британська адміралція, яка суто репрезентує пануючу класу Британії. На війсьній флотії Британії залежить панування британської буржуазії над країнами, які становлять імперію та над світовими ринками, які ця буржуазія ще контролює.

Докази дволичности.

МекДоналд стараєсь скликати конференцію п'яти держав-великанів (Британія, Злучені Держави, Франція, Італія і Японія), які мали би погодитися між собою на обмеження морських зброєнь. Цим він дурить працюючі маси, що не стремлять до мира. В дійсності це є приготування до війни. Що МекДоналд дволичить, не треба бути аж великим політиком, щоб це бачити. В один і цей самий час, коли він говорить про обмеження зброєнь "в інтересі мира", він переорганізує війсьні доки в Британії так, "щоб на випадок війни придбати спаяну цілість вправних робітників для поширення британської флотії". Так заявив речник МекДоналдого уряду в п'яній пресі. Тому всякий може б сам бачити, що МекДоналдого говорення про мир варта стільки, скільки передторстий сніг.

Незалежність для Іраку.

Лондон, 19. вересня. — Британський уряд вислав до Ліги Націй виставу, в якому настоє на прийнятті Іраку в членів Ліги Націй в 1932 році. Говориться, що ця країна може тепер сама себе охороняти і не боїться більше арабів та може погодити всі свої труднощі в прийнятій спосіб. Однак речник Іраку і представник пануючої класи тої країни сказав, що він і його соратники завжди гандитимуть до Британії по "моральній єнурі". Тоб то піддержку на випадок, коли б працююче населення Іраку хотіло негайно поставити свою владу і усунути лід неї паразитів-чужих і своїх власних.

В Іраку сформовано пошій уряд під проводом зацього інженера — Абдул Мусейб Садугі.

Особисті переговори.

Лондон, 19. вересня. — Тут стало відомим, що премієр МекДоналд приїде особисто до Злучених Держав і обговорюватиме американсько-британські відносини та справу організації морських зброєнь.

Він також подумав над новим амбасадаром до Злучених Держав. Теперішній британський амбасадор, сер Есм Гавард, не відповідає вповні МекДоналдого думкам.

Вибори в Австралії.

Сідней, Австралія, 22. вересня. — Тут зачалася друга з ряду в цім році виборча кампанія. Федеральний уряд розписав нові вибори, коли його повелено кілька днів тому назад відчас голосування над проектом про арбітрацію в промислових непорозуміннях. Федеральний уряд хотів, щоб кожний стейт сам заряджував такими справами, як промислові непорозуміння між робітниками та фабрикантами. Так звана робітничка партія і деякі члени з так званої "контри" партії голосували проти уряду, бо вони хотять, щоб федеральний уряд мав нагляд над цими справами. Тому уряд повелено і зараз іде кампанія за новими кандидатами.

З ШВАЙЦАРІЇ.

Засідання Ліги Націй.

Донсять з Женеви 19. вересня, що британські делегати настоєють на не згоді змінити договір Ліги Націй в такий спосіб, який був би згідний з пактом Келого. Британські делегати говорять, що їм ходить про мир і тому порушили точку про резервистів в арміях. Британську точку погляду попирає Німеччина. Франція не хоче, щоб резервових жовнів уважали армією і щоб це брати їх цілком в рахунок при обговорюванні обмеження зброєнь та зменшення армії. Італія і Японія прилучуються до французького погляду щодо резерв.

Китайські делегати порушили справу нерівних договорів з ріжними державами. Ці договори зроблені під примусом. Капіталістичні держави робили так в минулому: загрозили Китаєві війною, або навіть збомбардували кілька китайських міст, а після зажадали від Китаю підписання певного договору, який давав їм нічим панам капіталістам великі користи коштом Китаю. Ці старі договори китайський уряд хоче тепер усунути. Тому його делегати віднесли це на засіданні Ліги Націй.

Британські делегати запропонували скликати конференцію тих держав, в яких виробляються наркотики, тоб то заможуючі ередства. Є 10 країн, які є зацікавлені в виробі наркотиків. Досі підна країна не хотіла добровільно згодитися на заборону виробу цих триїлних ередств, бо торговля ними дає капіталістам великі приходи. Наркотики забирать рік річно тисячі людських жертв. Найголовніші наркотики є: опіум, героїна, морфіна і кокаїна.

Ліга Націй матиме свою воздушну флотію.

Женева, 20. вересня. — Чи не найважливішою подією дні на засіданні Ліги Націй була резолюція, яка домагачеться, щоб приїти, які є членами Ліги Націй, міжнародно воздушну флотію із своїх воздушних сил та дали їй до розпоряджності Ліги Націй. Женева має в цей цілі мати відповідний воздушний порт для такої флотії. Цю воздушну флотію оперувати матиме французького знатока, при допомозі радіо і тому не треба буде журитися з тою цілі брати пілотов.

Канадський делегат, сер Джордж Форстер, сказав, що Канада обурюєсь на факт, що уряди ріжних країн мають право посвячувати життя людини на війну, яка може вибухнути задля марини і технічного непорозуміння.

Британська резолюція.

Британський делегат, сер Роберт Сесіл, проложив резолюцію про розоруження такою змісту: Перше, застосування принципу зменшення або обмеження військового персоналу і матеріалу чи то на суші, чи на воді, чи в воздуху; друге, обмеження сили армії, чи то через усунення числа, чи через зменшення часу служби, або обоїх; третє, обмеження військового матеріалу впрост, через висчислення, або через бюджетне обмеження, або обоє; четверте, признання компетентного міжнародного авторитету чувати і доносити про виконання розоружних зобовязань. Чому пани не хотять прийняти радянських пропозицій, які йдуть далі і говорять про усунення всяких слідів милітаризму?

З НІМЕЧЧИНИ.

Візд британських військ.

Після вістей з Відсбаден з 22. вересня в німецьких кругах Надренці не дуже то доволені тим, що британський уряд задумав відтягнути британських жовнів з німецької території. Німці вірять, що намісь британських прийдуть знов французькі війська, а вони не є так добре платні і не витрачають стільки в німецьких підприємствах, як витрачали ліпше платні британські офіцери і жовніри. Між французькими жовнірами є також певне число чорних, а це Німцам дуже не до смаку.

Бійка в Берліні.

Між скрайніми націоналістами-фашистами, а радикальними елементами Берліна приїшлось 22. вересня до бійки, коли націоналісти робили похід містом, щоб демонструвати за загальним голосуванням в справі законопроекту проти "закріпощення німецької нації". В цім законопроєкті говориться, що всякий німецький дипломат, який підписе будь який документ в яім накладалось б на німеччину, буде віднятий перед судом за зраду держави. Арештowano поверх 100 осіб. Між ними провідника націоналістів поела Г'ебеля.

Целеліт зпоз у воздуху.

На атак вілїх, що др Гуго Екнер, компанант сьрмьотого балюна і його соратники, поперлиши відїти до Німеччини, балюна зробив лет понад Німеччину з 22 пасажирами. Це є балюна, який неспавно зробив подоржок кругом світа за 22 дні і кілька годін.

ЗІ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ.

Шваб є за затопленням всіх воєнних кораблів.

В суді Злучених Держав опинилася справа якогось адвоката Ширера, який заскаржив Бетлемег Стіл Корпорешен і ще інші дві сталеві компанії за комісове в зв'язку з конференцією роззброєння в 1927 році. Показується, що великі сталеві компанії тримали в 1927 році спеціального адвоката в Женеві, якого задачею було не допустити до англо-американського порозуміння щодо воєнних морських зброєнь. На переслуханні в суді, Чарлс Шваб, президент Бетлемег Стіл Корпорації, висказався, що він є за цим, щоб затопити всі воєнні кораблі на світі, а не те, щоб мав найматі адвоката для розбиття конференції. Ширер заявив, що він придбав в цей спосіб сталевим компаніям на 120 мільйонів доларів контрактів на будову воєнних кораблів від уряду Злучених Держав.

Проти Британії.

Бостон, 22. вересня. — Конгресмен Джан Доглас з Бостону, промовляючи на мітінгу бостонців, сказав, що він сподіється, що місія МекДоналда до Злучених Держав не увінчається успіхом і взаєв всіх присутніх стоїть великим фронтом проти договору з Британією відносно морських зброєнь. Він сказав, що сенат Злучених Держав є контрольований Британією і незаводого британська культура витисне американську.

Справа митової тарифи.

В американському сенаті сварились над пропонованою митовою тарифою, яка збільшила би мито на деякі канадські товари. Сенатори, які репрезентують північно-західні стейти, домагачуться охорони на ломбер і гонтя. Тепер спровадять з Канади на 8 мільйонів доларів ломбру і гонтя річно. Фармери з американських прерієвних стейтів є проти мита на ці будівляні матеріали, а тартаки, які роблять ломбер і гонтя з американських лісів, домагачуться мита на канадський продукт, бо тоді вони робили би більший профіт. Так само деякі американські млини домагачуться мита на цю канадську пшеницю, яку спровадять до млинів в Бофало, як переходячу тільки через Злучені Держави, а яку фактично мелять і вивозять в другі країни, як американську муку.

Суперечність капіталістичних інтересів відбивається усього на продуктах поживи як в самих Злучених Державах, так в Канаді і в других країнах.

РІЖНІ ВІСТІ

Можливість горожанської війни у Відні.

Після вістей з 20. вересня Віденці грозять можливістю горожанської війни. Фашистська організація "Гаймвер" заявила в своїх часописах, що уряд Австрії муєть змінити конституцію або зрецинувати. Фашисти а "Гаймвер" хотять, щоб влада в свої руки. На цю заяву соціалістичний уряд закликає "Арбайтєре-Найтунг" так: "Не горбайтесь і тримайте кріси на поготівлі. Чекайте, аж фашисти заатакують, а тоді дайте їм сталєвого бобу. Як бій прийде, це муєть бути бій на смерть, або життя за свободу. Хай живе конституція!"

Фашисти збираються машерувати на 29. вересня з чотирох сторін на Відень, щоб захопити його. Населення в страху, що це означає горожанську війну і деякі вже виїздять з міста.

Вибух вулькану.

На французькім острові Мартініка в західній Індії вибухнув вулькан Пелі. Вулканічний попіл падає на місточка Сейнт Пер і Мори Руж. Населення в паниці втікає з цих міст, боячись більшого вибуху. В 1902 році цей вулькан спричинив смерть поверх 40,000 осіб. В горі отворився кратер на 150 стіп проміру і з него виходить дим і газ та попіл.

Вбили єпископа і попів.

Розгніване китайське населення західної часті провінції Гунань вбило бельгійського католицького єпископа і двох попів. Так доносить повідомлення з Ганков з 17. вересня. Не хотять мабуть китайські чорнороби католицького спасення душ, але хотять хліба, бо там страшний голод. Через цей голод поширений там бандитизм. Нанкінський уряд замісь прийти годоломо населенню з поміччю і завести їд, видає великі суми гроша на зброєння проти радянського уряду.

Убивство в Болгарії.

Після вістей з 19. вересня в Болгарії докано політичного вбивства на македонській провіднику іменем Барбароф і його приятелів. Убивство мало місце в місті Варна. Убіишки вспіли втечи.

Бандитизм в Мексику.

Як повідомляють з Мексикоміста 22. вересня з місцевості Отумба в стейті Мексико, около 20 бандитів напали і ограбили місточко Метуско. Вони вспіли втечи, заки уряд зібрав достаточну силу, яка пустилася в погоню за бандитами.

Буря в Португалії.

Донесено з столиці Португалії Лісбони 22. вересня, що там велика буря наробила багато шкоди та спричинила жертви в людях. Минулого тижня була така буря в цій малій країні, а зараз вона вдруге навістила середні місцевості країни. Деякі села чисто знищені. Селяне потерпіли великі шкоди в засівах.

Неприсутній 29 років.

В Альма, стейт Небраска, стався такий випадок. Одного дна в 1901 р. горожанин Бартеле пропав пазго з дому і ніхто не знав, що з ним сталося. В 1909 році знайдено тіло якогось чоловіка між кукурудзою на полі недалеко міста. Жінка Бартеле, яка в міжчасі одержала розвід в суді, заявила, що це її чоловік і його похоронено. На гробі вона казала погасити камінь з його іменем. Якже здивувався Бартеле, коли 22. вересня ц. р. він вернувся з своєї мандрівки в річну місцевість і йому розказали, що він вже похоронений та похований в нежне. Він має тепер 79 років і через 29 років не був дома. Де він саме бував, пошника не подає.

ВІСТІ З КАНАДІЙСЬКОГО ЖИТТЯ.

Стюарт пропонує мораторіум.

Ріджайна, Саск., 20. вересня. — А. С. Стюарт, міністер доріг в "кооперативнім" уряді Ендерсона, пропонує завести мораторіум в тих фармерських околицях Саскечевану, де посуха спричинила неврожай. Він заявив, що премієр Ендерсон уповноважив його повідомити в пресі, що коли банки, компанії рілїничих знарядів і великі корпорації не будуть руководитись розсудністю в колектуванні довгів, і якщо уряд одержить багато скарг від фармерів на компанії, тоді оголосить мораторіум, щоб прийти на поміч потерпілим від посухи.

МекФерсон виїде через аклямацію.

Ріджайна, Саск., 20. вересня. — Ліберальна організація в Ріджайні рішила на своїм мітінгу не ставити кандидата проти генерального правника в уряді Ендерсона, М. А. МекФерсона. Ліберали Ріджайні заявили, що вони не забули на те, що підчас попередніх доповнюючих виборів до домініального і до провінціального парламентів, консервативна партія не ставила своїх кандидатів проти ліберальних міністерів, тому вони не виставляють тепер з нагоди і вертають комплімент.

Вибори в Онтеріо.

Торонто, Онт., 17. вересня. — Вчора розвзвано онтерійський сойм і премієр Фергюсон оголосив, що вибори відбудуться на 30. жовтня. Опозиція, себто ліберали, розпочали сильну кампанію, щоб дістатися до влади через повалення теперішнього консервативного уряду Фергюсона. Вони атакують теперішній уряд за його політику відносно закупа про гарничі напнтки, які також і за те, що уряд думаючи, що найвідповідніший для нього час на вибори є цього року, розписав їх, хоч міг остватити це при владі два роки, або цонайменше рік. Прогрєсисти, які колись були при владі, не показують великої активності. Вони поспрають лібералів.

Нечуване зуманя.

Ріджайна, Саск., 20. вересня. — Перед мировими суддями у Вейборн, Саск. ставав фармер з околиці Ворчестер, Ник Попович, оскаржений о брутальність над конем. Зізнання виявили, що Попович привязав який одного коня, який не міг чини не хотів тягнути тяжкого воза з тенкою, до другого коня, і тим способом вирвав язик тому коневі з корінням. Його засуджено на \$50 карн і на три місяці, "сuspended sentence", себто умовного засудження.

Діточий параліж в Оттаві.

В Оттаві шириться хоробді диточого параліжу і в результаті, учащання дітей до публичних шкіл зменшилося в 15 процент.

Льокомотива-велитень.

Найбільша в британській імперії електрично-нафтова льокомотива є число 9,000, яку збудував Сієнар для своїх поїтків. Ця льокомотива має 2,600 кіньських сил і може гнати зі скорістю 60 до 70 миль на годину. Вона наліть сиру нафту, а це гонить машину для виробу електрики, яка в свою чергу гонить машинно-льокомотивову. Зпатоки предкажуть, що ця нова льокомотива зреволуціонізує залізничі, бо вона є дешева і вигідна. Компанія Сієнар збудувала недавно, найбільш парову машинну-льокомотиву для служби в горах Британії Колумбії.

МекФерсон поправляє Мерклей.

Ріджайна, Саск., 19. вересня. — Генеральний правник "кооперативнім" уряді Ендерсона, М. А. МекФерсон заявив, що саскечеванський уряд не має права звільнити 59 духовоборів, які зараз сидять у в'язниці в Принс Алберт. Провінціоальний уряд може лши рекомендувати домініальному урядові, щоб він подарував їм кару.

Дж. А. Мерклей, промовляючи в парку в Принс Алберт, Саск., мав сказати, що уряд звільнить духовоборів з в'язниці. Рівночасно Мерклей заявив, що він є проти військового навчання в школах і що уряд Ендерсона згодився усунути з саскечеванських шкіл це навчання.

А наші вінніпегські "січовики" лише що зялися до кампанії за навчанням української молоді військових вправ.

Підготовка гарматного мяса.

Підчас коли всі робітничі і фармерські організації протестували проти милітаризування дітей, то українські пани у Вінніпегу явно і славно його пропаяють. Вінніпегська буржуазна газета "Фрі Прес" подає навинку з дня 21. ц. м., що українська організація "Січ" розпочала "велику" кампанію за організування української молоді в напів-милітаристичні організації "бой скавте" і "гірськ гайд". Ця "Січ", як подає "Фрі Прес", вспіла зорганізувати вже українську молодь в Торонто і Йорктон і вислати свого представника на світовий з'їзд бой скавтів, який відбувся недавно в Лондон, Англія. Головний обозний пан Босій заявив в своїй промові, що ця організація сповняє бажання саскечеванського буржуазного Канади лорда Вільямсона, який тому два роки підчас інспекції бой скавтів у Вінніпегу виявив своє бажання, щоб "Січ" засочувала українську молодь до бойскавтьового руху.

Організуванням бой-скавтів укр. панки підготовляють робітничо-фармерську молодь на майбутнє гарматне мясо.

Нечуване зуманя.

Ріджайна, Саск., 20. вересня. — Перед мировими суддями у Вейборн, Саск. ставав фармер з околиці Ворчестер, Ник Попович, оскаржений о брутальність над конем. Зізнання виявили, що Попович привязав який одного коня, який не міг чини не хотів тягнути тяжкого воза з тенкою, до другого коня, і тим способом вирвав язик тому коневі з корінням. Його засуджено на \$50 карн і на три місяці, "suspended sentence", себто умовного засудження.

Діточий параліж в Оттаві.

В Оттаві шириться хоробді диточого параліжу і в результаті, учащання дітей до публичних шкіл зменшилося в 15 процент.

Льокомотива-велитень.

Найбільша в британській імперії електрично-нафтова льокомотива є число 9,000, яку збудував Сієнар для своїх поїтків. Ця льокомотива має 2,600 кіньських сил і може гнати зі скорістю 60 до 70 миль на годину. Вона наліть сиру нафту, а це гонить машину для виробу електрики, яка в свою чергу гонить машинно-льокомотивову. Зпатоки предкажуть, що ця нова льокомотива зреволуціонізує залізничі, бо вона є дешева і вигідна. Компанія Сієнар збудувала недавно, найбільш парову машинну-льокомотиву для служби в горах Британії Колумбії.

Товариші Фармері! Відновляйте передплату на "Фармерське Життя"!

ЯК З'ЯВИЛАСЯ ЛЮДИНА НА ЗЕМЛІ

НАПИСАВ Л. В. КАНЕЛЬ

(Продовження.)

Людський шлунок теж зберіг просту будову. Він простіший, ніж шлунок інших ссавців. Коров'ячий шлунок далеко складніший, він розділений на чотири відділи, і кожний з них виконує окрему роботу.

Не важко сказати: «людина розвинулася із тварин». А от, чи можна вказати, яким шляхом йшов цей розвиток? Цебто, чи відомо, як поступово розвивалась людина та яких форм вона при цьому набирала. От, кажуть, що птах розвинувся із плазунів, і, справді, викопано перехідну форму між ними «стародавнього птаха», що його вважають за предка всіх теперішніх птахів. А чи живе тепер, чи знайдені останки такої живої істоти, що її можна б уважати за предка сучасної людини? Вірно відповісти на це питання й намагаться наука.

ЧИ ПІШЛА ЛЮДИНА ВІД МАВПИ?

Багато людей, що погано знають з цією справою, часто питають: від кого пішла людина — від мавпи чи від Адама? І коли говорять «від мавпи», то мають на думці — хто мавп, або макаків, що бачили з зоологічного садку, а хто мавполюди. Адже, не дарма ж вони так подібні до людей! Навпевне, це й є людські предки...

Але це помилка. Мавполюди, що ми їх знаємо, всі ці горилі, шимпанзе, орангутани, гібони — це не предки людини. Піти від усіх їх людина, звичайно, не могла. Вона повинна була б піти від будь-якої одної, і до цієї одної вона повинна бути подібною найбільше. А, проте, такої «одної» немає. Людина схожа на кожну з цих мавп і на жадну з них. Руки в неї більш за все подібні до рук горилі, череп — до черепа гібона, оруддя — до оруддя оранга. А відрізняється вона від усіх груп мавполюдів 312 різними ознаками.

Зародки людини й мавполюдів надзвичайно схожі поміж себе. Молоді мавпи більше подібні до дітей, ніж дорослі мавпи до дорослих людей. У новонародженій дитині є деякі мавпячі риси, що потім зникають. Наприклад, маленькі діти дуже гарно совають великий палець ноги. Вони його далеко посувають і майже можуть поставити проти інших пальців, як на руці. Доросла людина цього не може, а в мавп великий палець на нозі теж дуже рухливий, отже, вони ногою можуть хапати речі так само, як і рукою. У них хватна нога, а в людини — опорна.

В деяких рідких випадках, коли людина лишається без рук, вона теж ногою навчається захоплювати речі. Розповідають про одного артиста, музику, що народився без рук, але вчився чудесно грати на скрипці — ногою! Але за правило це вважати не можна: як правило, доросла людина хапати речі ногою не може. А дитина змогла б, коли б розуміла.

Хребет у новонародженій дитині теж схожий на мавпячий. Він майже рівний, і на ньому не помітно тих вигинів та угнів, якими відзначається хребет дорослої людини.

І так з багатьма іншими ознаками. У зародків та в немовлят вони подібні, а з літами людини й мавпи вони розходяться.

От це розходження ознак і показує, що людина не могла піти від жадного з мавполюдів, що живуть тепер.

Навпаки, подібність зародків говорить, що предки в людини та в мавполюдів були однакові, може були ті ж самі.

От ми й підійшли до відповіді на питання, чи пішла людина від мавпи.

Наука відповідає на нього так. Від теперішніх мавп людина не пішла. Але раніш, багато років тому, жили інші мавполюди, більш схожі на тодішніх людей, ніж теперішні мавпи на сучасних людей.

Ще раніш подібність ця була ще більшою.

І, нарешті, був такий час, коли ці людини, ці горилі, ці шимпанзе, ці орангутани, ці гібони ще не було. Тоді жили лише якісь стародавні копальні мавпо-подібні примати — спільні предки людини й мавп. Ці примати потім розселились по різних місцях, потрапили в різні умови життя і по-різному почали пристосовуватись. Тому, протягом часу від них пішло декілька нових форм. Від одної галузі пішли горилі, від другої — шимпанзе, від третьої — орангутани, від четвертої — гібони, від п'ятої — люди. Раніш від усіх, як гадають учені, від спільних предків відділились предки гібона, потім предки орангутана й горилі. Предки ж шимпанзе й людини ще довго існували разом. Потім і вони розділились. З одної групи утворились потім шимпанзе, з другої — люди.

Але не все ж відрізняє якісьх давніх мавполюдів утворились теперішні «розумні» люди? Це припустити не можна. Повинні були існувати якісь проміжні форми, якісь стародавні люди, більш подібні до мавп, ніж ми. Отож їх і шукають учені пильно, по всіх кутках земної кулі, розкопуючи землю.

Залишились розкопкам, ми знаємо багато нового й цікавого про наших предків, про те, як вони жили й чи давно вони з'явилися на землі.

ПЕРШІ ЛЮДИ З'ЯВИЛИСЯ НА ЗЕМЛІ ДУЖЕ ДАВНО, ДЕКИЛЬКА СОТ ТИСЯЧ ЛІТ ТОМУ.

При розкопках то в одному, то в другому місці земної кулі, то глибше, то більш поверхно знаходять людські зуби, кістки, а іноді цілі кістки. Дуже часто знаходять кістки окремо від них знаходять людські знаряддя. Іноді це знаряддя зроблено з металу, а іноді з каменю, дерева або кістки. Кам'яні знаряддя бувають різні. То це чудесні, гострі, добре оброблені сокири з полірованого каменю, то прості грубо оббиті шпательні предмети. Що глибше в середину земної кори забираються учені, то грубіше й гірше оброблені знаряддя їм трапляються. Грубо оббиті або збиті з кременю — це перші кроки людської культури. Їх знаходять у шарах земної кори, що утворились сотні тисяч літ тому.

В той час підсоння в наших краях було ще таке, як тепер. Коли життя на землі ще тільки зародилося, а ми не можемо навіть уявити собі, як давно це було, тоді на всій землі під-

соння було однаково гаряче. Це був час «стародавнього життя». Він тривав багато мільйонів літ. В часи «стародавнього життя» земля була вкрита розкішними лісами. Скам'янілі рештки цих лісів перетворились тепер на кам'яне вугілля, що виступає таку важливу роллю в нашій житті. Ней так і з'явився дограв таку важливу роллю в нашій житті. Ней так і з'явився «кам'яновугільна доба». В лісах тоді жили чудні водоземні тварини, а в морях, що на їхніх берегах росли ці ліси, жили давно вже тепер вимерлі породи раків та риб. Це були господарі землі.

Минули мільйони літ. З'явилися нові тварини — велетенські кавові потвори. Це були плазуни, незвичайно великі. Подібними до них змальовують у казках таємничих драконів. Учені звать цих драконів чудними іменами — іхтіозаври, плезіозаври, бронтозаври, то-що. В ті далекі часи вони плазували і на морі й на землі. Ссавці та птахи їм не було, а в повітрі літали особливі «крилаті змії» і відомі нам первісні птахи.

Цей час зветься вторинна доба життя на землі або час «середнього життя». Після неї настала третинна доба — і з неї пішов час «нового життя», що триває досі.

Страшні ясури до того часу вже помиралі. А замість них на землі запанували птахи та ссавці.

Це було мільйони літ тому.

Коли б хто-небудь із сучасних мисливців міг з рушницею за плечима прогулятися в ті часи по Європі, то він побачив би дуже своєрідну країну. На нашу думку, йому здавалося б, що він перебуває в тропічній Африці. Протягом тижнів його путь проходила б у Південній Європі по неосяжних зелених рівнинах, де лише зрідка траплялись окремі гаї. Часом із цього зеленого моря вистрибували незчисленні стада антилоп, диких, подібних до коней звірів та жираф.

У місячну ніч біля вологою цієї мисливць побачив би цілий натовп велитнів, що зібралися сюди, щоб купатись або заспокоїти спрагу, так само, як про це розповідають перші мисливці, що проходили в глиб Африки. Тут були й слони всіх родів, з двома й чотирма бияками і навіть з поверненими вниз іклами, як у моржів, великі одиороги й незграбні бегемоти. Позаду них лугав би рев левів, пантер та інших хижаків. Далі, на півночі, на терені сучасних науколюбів європейських країн, він би увійшов у непрохідні незаймані ліси, цілком подібні до лісів Центральної Африки. Над густим підліском підіймалися розкішні пальми. Лунали верескливі крики папуг. Через зелену покривлю листя зненацька просвувалась голова великого мавполюда.

«Над усім цим панувала тропічна спека. Але як би здивувався наш мандрівник, коли б здумав порівняти цей маршрут із сучасними мапами. Де тепер простягається синя далечин Середземного моря, там би він проходив через зелені рівнини, заселені жирафами, і через ліси, в яких жила мавпи. І на місці відвічних криг Альпійських височин, він би подибав лише лісисті горби зі сльдами підлісся, що ще продовжувалося. І де тепер палоче сонце освітлює голі скелі, як от у серці Франції, там би відблиск кип'ячої лави вулканів світів йому провидним маяком уночі.

«Чужий світ без краю далеких часів». (Слова В. Бельше.)

От що було в Європі в третинну добу — багато мільйонів літ тому. Проте, в цей час не всюди було однаково гаряче, як раніш у первинну або вторинну добу. Підсоння на землі почало потроху відмінитись, і в той час, як в одних місцях було гаряче, як от у Африці, в інших було помірно підсоння, а в третій дуже холодне. Де тепер Франція, Англія, Німеччина — в лісах жили ще мавпи, а на півночі, у Гренландії, росли шпилькові й листяні ліси. Що далі йшов час, то підсоння холоднішало.

Від постійних злив і збільшення холоду повинен був зародитись тропічний ліс. Гинуть пальми, стовбчаті самі почорнілі стовбури без листя, наче величезні обгризені кістки. Мімоза та акації вже згорнули своє листя, і дощ зробив їх неспівзаними. Вічнозелені дерева висохли аж до кореня і стоять наче кістяки, розчепіривши свої змртливі, обдірані віти. Грунт у лісі став багном, засіяним великим голим камінням. Шпилькові дерева намагаються боротись, але й вони прихилиються до землі, і смола густими краплями застигає на їхніх корі». (Так писав вчений Енсен.)

Місія з гарячим підсонням ставала де-далі, то все менші, чинили місія з помірним та холодним підсонням раз-у-раз більшими. В теперішній Європі і в Північній Америці почав випадати великий сніг. Він збирався, де було холодніше, — в країні північного полюсу, а на високим горах здедувались і перетворювався на лід. На горах утворювались величезні льодовики — цілі льодові поля. Але важкі льодовики не могли втриматися на горах: льодовими потоками вони почали сповзати вниз. Спускаючись, вони занесли з собою шматки каміння, жорстку, землю, все, що траплялося їм на шляху. Це був «великий лід». Посуваючись великий лід поволю: за добу він проходив не більше як 100 м. Але він йшов не рік, не два, а десятки тисяч літ, і оббивав він великі простори. І от через те товщина льоду майже скрізь укривила північні суходоли. В Європі спочатку вкривалась ледом Швеція, Норвегія, Фінляндія. Звідси лід почав розлігатися у теперішній СРСР, у Німеччину, в Англію. Як йшов лід, і тепер можна бачити а величезних каменів, що їх льодовики тягли за собою і по дорозі лишали. В Новгороді-отаві величезні гранітові брили, а десятки тисяч каменів показує, що вони воювали із Фінляндії, а сюди їх міг перенести лід, що посувався. На це пішли тисячоліття.

Він мисленка Шрусбері, де народився й продав своє дитинство Дарвін, так сказав один який камінь. Пригадає Дарвін, старий єврей, говорив, що сніг дине раніше, ніж хто-небудь зумів помістити, як цей камінь потрапив сюди.

Але він помилявся. Снігові же далеко до заїбелі, а про камінь, щодо, що його занесли тут лід, що посувався. На півночі великого каміння («великий») немає.

Хоч і великі були льодовики, а все ж таки по шляху до півдня вони помалу тапули й далеко переносили гранітові брили не могли. Далі на південь вони перенесли лише дрібніші й легше каміння.

А коли теплішало, і льодовик танув, на його місці залишалися купи жорстви, глици, піску. Іноді ці купи бувають досить великі...

Льодовикова доба тривала щось із 500 тисяч років.

Але не весь час було однаково холодно. Бували й тепліші промехки, коли льодовики танули на своїх південних краях і відступала. А на місці льодовиків утворювались озера, виникали річки. Знову розростались ліси, знову розселялися тварини...

Минали тисячоліття — і на всі ці місяця знову посувалася льодовикова поволока.

Вчені вважають, що на Європу льодовик насувався чотири рази. А поміж цими чотирма льодовиковими добами були три міжльодовикові, коли підсоння теплішало, а льодовики тапули і відступали.

Після останнього четвертого зледеніння настала післяльодовикова доба, і вона продовжується ще й досі.

Перше зледеніння настало в Європі в кінці третинної доби, а коли воно скінчилося і настала перша тепла міжльодовикова доба, в історії землі почалася наступна четвертинна доба. (Далі буде.)

ЧИСТА БІЛИЗНА.

Чому нас цікавить таке нескладне, здавалось би, питання: чому треба мінити білизну і скільки разів на місяць.

Про що тут говорити, — скаже дехто з читачів, — якщо це багато білизни, то чому ж її не мінити. Зрозуміло, що в чистому ходити приємніше, ніж у брудному.

Зовсім не через те треба мінити білизну, що її багато, а через те, що цього вимагає наука про здоров'я — гігієна.

На жаль, не всі ще усвідомили собі, як важливо додержувати чистоту тіла й білизни. Багато є робітників, що витрачають гроші на меблі, прикрашування помешкання, дорожню одягу і лише в останню чергу купують білизну. Часто густо в жінок, що одягаються дуже гарно, під дорогим, пишним верхнім убранням буває брудна білизна.

А тимчасом брудна білизна дуже кепсько відбивається на нашому здоров'ю, бо забруднює нашу шкіру.

Шкіра має велике значіння в житті нашого організму. Вкриваючи все наше тіло, вона захищає його від висихання. Ми знаємо, що наше тіло має 56 відсотків рідини (пльну); без цієї рідини людський організм не може ані жити ані правильно працювати. Отже, як би шкіра не захищала наш організм від висихання, то це спричинилося би до тяжких наслідків.

По друге, шкіра не дає нашому організмові надмірно нагріватись або прохолоджуватись. За низької температури, коли людини холодно, судини, що в шкірі, ступаються, і кров тече вглиб тіла; шкіра блідне й менше віддає тепла наоколо. За високої температури кровосні судини поширюються; кров припливає до поверхні тіла, шкіра стає гарячою й віддає наоколо зайве тепло.

По третє, шкіра допомагає працювати таким важливим органам, як легені й нирки. Підчас роботи в шкірі утворюються шкідливі для організму речовини, що їх кров розносить по тілу. Дені з них, як, наприклад, вуглекислий газ, виходять з тіла за допомогою легенів. Інші речовини, як, наприклад, дуже шкідлива сечова кислота, переходять у нирки, і разом із сечею виділяються наоколо. Але і шкіра за допомогою потових залозок теж виділяє шкідливі речовини: вуглекислий газ, сечову кислоту, а також зайву воду на свою поверхню у вигляді поту. Вода й вуглекислий газ випаровуються з поверхні шкіри, а сечова кислота віджидается на шкірі. Речовини, що входять в склад поту, нагромащуються на шкірі, подразнюють її і викликають свербіж. У наслідку бувають садня й свербіжачка; через ці садня й свербіжачку до тіла потрапляють мікроби, що спричинюються до цілої шкати захворювань (наприклад, бешітні екзема).

Натільна білизна захищає шкіру від забруднення й регулює віддання тепла. Тканина, що з неї робиться білизна, повинна бути шпариста, повинна на легку пропускати повітря, щоби краще вентилювалась шкіра.

Повітря, що є у шпарах шкіри (так само, як воно є в шпарах наших помешкань) оприяє вентиляції шкіри й захищає її від охолодження, бо повітря кепсько передає тепло. В сухих тканинах (наприклад, у вовняних), у шпарах між волокнами є багато повітря. Навпаки, у стислих, дебелих тканинах, виготовлених із льону, шовку й бавовни, шпари порівнюоче з волокнами, значно менші. Найкраща тканина для білизни така, що мало всмоктує воду, пружна й по можливості не дуже груба, щоб вона не подразнювала шкіру. Найменше всмоктують в себе воду вовняні тканини, потім льняні й насамкінець бавовняні.

Ще одна умова, щоби тканина добре перепускала крізь себе повітря, це — чистота тканини. Коли тканина брудна, вона кепсько перепускає повітря, а через це шкіра погано перевітряється.

Ми вже зазначили, що частини шкідливих продуктів, які виділяє шкіра, не випаровується, а залишається на поверхні шкіри. Розкладаючись, ці речовини дуже погано пахнуть. Ось чому людина, що зрідка мінить і ходить у брудній білизні, дуже непріємно пахне.

Дослідження довели, що в 40 фунтах брудної білизни є аж два фунти бруду.

У брудній білизні утворюється умови, сприяють залягання життя й розвитку різних бактерій. В білизні, забрудненій різними спорожнянями, мікроби можуть жити досить довго, особливо холерний вібрион.

Учений Девген викрив, що холерні вібриони зберігаються на полотняній білизні 8—48 днів, а на фланелі — 9—13 днів. Паличка червоного тифу може жити в білизні протягом 50—80 днів.

У брудній білизні дуже легко розвивається паразити. Той сморід, що йде від брудної білизни, приваблює бліх, блох, цикад і вошей, а ми знаємо, що ці комахи розносять побудинків заразливих хвороб.

Білизна забруднюється в інших спосіб, ніж верхнім одягом. Верхню одягу можна помістити щільною шпалою, що-що. Білизну ж треба обов'язково прати в гарній воді з милом. Випрану білизну треба ще й випрасувати, щоб винищити тих бактерій, які ще залишились після прання. Перед тим, як одягати чисту білизну, треба помітис, бо інша брудна шкіра зараз же забруднить і білизну. Частіше обмивати тіло, частіше мінити білизну — ось потрібні умови, щоб наша шкіра правильно працювала. А коли шкіра чиста й здорова, то й краще працюють внутрішні органи, то й краще почуває себе людина, то й жвавіше йде робота.

На преселикий жаль, наша робітничка родина ще дуже мало витрачає на прання, мило й інші гігієнічні потреби. Знаючи почесніше місце посідають у робітничому бюджеті спиртові напої.

Додержуйте чистоти шкіри, частіше мніайте білизну — від цих дрібниць залежить наше здоров'я.

Е-на.

ПРО НЕЖИТ.

Проти нежиту нема ніяких ліків. А тому-то й слід дуже берегтис, щоб захворувати, не заразити інших. Треба сякати сякати й чхати й взугалі, а особливо за нежиту, в носову хустину. Дешевий і простий засіб, а як важко прищеплюється він у нашому побуті.

Далі, щоб не боятися, нежиту, слід загартувати своє тіло. Змалку слід привчати дітей до холодного повітря. Особливу увагу слід звернути на одяг. Не слід кутати дітей занадто. Коли ми дуже кутаємо наше тіло, воно звикає до тепла, і за найменшої ж зміни температури легко застуджується. Отже важливо як-найчастіше, як-найдовше перебувати на свіжому повітрі (гри на дворі взимку й влітку), що-дня обтиратися й обливатися холодною водою.

ЯК УБЕРЕГТИСЯ БРОНХІТУ.

Щоб оборонити себе від бронхіту, слід виконувати такі правила:

- 1) Загартувати своє тіло й не пестити його теплою білизною та фуфайками.
- 2) Щоб зменшити нахил до «застуди», слід зміцнювати організм холодними обтираннями, ваннами перед їжею.
- 3) Слід змалку привчати своє тіло не боятися свіжого повітря і температурних змін. Слід частіше вентилювати помешкання, відчиняти кватирки й вікна.
- 4) Уникати швидкого переходу з дуже теплої помешкання на холод.
- 5) Уникати тютюну, цигарок, надуживання спиртних напоїв, доладно живитис.
- 6) Коли хто-небудь захворіє на бронхіт, а особливо, коли в нього підвищується температура, слід негайно звернутися до лікаря, щоб дізнатися, що спричинило бронхіт, і що слід робити тоді, коли бронхіт є ознака серйозної хвороби.
- 7) Щоб забезпечити близьких своїх від можливої зарази, слід наказати хворому збирати харкотиння у спеціальну плявочку.

Предсказує гостру зиму.

Чарлі Л'Аржан, який провів велику частку свого життя на півночі в Альберті й розуміється на погоді, заявив, що червнична зима буде вчасна і довга і не буде бракувати снігу.

Засуджений на шибеницю.

Содбори, Онт., 19. вересня. — Петро Митгал, 42-літній українець, звівся засуджений на смерть через повинення, за вбивство, яке він поповнив 26. травня ц. р., застреливши на смерті своєю господарню Розу Карас. Вирок має бути виконаний на 12. грудня.

Одна доросла деревина дає около одного мільйона сірників, а один сірник може знищити кілька, або навіть кількост мільйонів дорослих і цілі мільярди молодих дерев. Тому треба бути дуже обережним в чі на прерії, трава якої потрібна домашнім звірятам частіше вчасно на весні, коли ще свіжа трава не вросла із землі.

FARMER'S LIFE

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA... Telephone: 51 465

ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ

часопис для українського фермерства в Канаді — виходить кожної середи. Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$2.00

FARMER'S LIFE

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ГОТУМОСЯ ДО ЛИСТОПАДОВОЇ КАМПАНІЇ В КОРИСТЬ ПРЕСИ!

Першою потаткою на тему нинішнього дня є пригадати всім нашим організаціям і читачам робітничо-фермерської преси, що до листопада залишилося вже менше, як півтора місяця. Це є час якраз виступаючий для доброї підготовки до листопадової кампанії в користь української робітничо-фермерської преси.

Спеціально вибраний для цієї справи комітет у Вінніпегу, чи сама Видавнича Рада, на основі отриманих від відділів пропозицій, вироблять план кампанії, оголошать його в пресі та розішлють всім відділам. Це буде зроблено в найближчому часі. Зараз же ми пригадуємо нашим організаціям, читачам і ширим симпатикам, щоб вони вже підготувалися до листопадової кампанії, щоб нею міцно озброїти своє боеве друковане слово.

Разом з цим — ми кличемо всі наші організації, її членство, читачів нашої преси і симпатиків до активної організації й культурно-освітньої праці. На дворі повіює холодним осіннім вітром. Вечері вже довші. Час вже скинути з себе літню дрімоту і взятися до організації праці. Організаційно-освітній комітет, шкільні, місцеві повинні заглянути в ухвали останніх з'їздів, поговорити над ними й взятися за їх виконання.

До праці, товариші й товаришки — до активної праці на добро своєї організації, преси й працюючої класи! Кожний і кожна з вас хай зробить частину організаційної праці, а з цих маленьких частин виросте монументальна організаційна й культурно-освітня будівля.

ЗВОРОТ В БРИТІЙСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ І БІЛЬША НЕБЕЗПЕКА ВІЙНИ.

Нові дослідники світових подій починають орієнтуватися. Досі було певідомо властиво, чому британська буржуазія попустила Рамсея МакДоналда до влади. Треба знати, що самими робітничими голосами він був би не виграв виборів. Дійсних капіталістів в Британії, які посідають поверх 80% із всього матку, який Британія має, нема більше, як 3,000, отже вони не становлять тих поверх 8 мільйонів голосів, які дістала консервативна партія під проводом Баддінгана. Ці голоси, як і голоси, що їх дістали ліберали під проводом Лойда Джорджа, походять від британського затуманеного робітництва. З робітників, тільки якийсь мала часта, голосувала на Бритійську Партію Праці МакДоналда.

Питання є, хто вибрав в такій разі стільки послів в Б.П.П., що МакДоналд міг створити кабінет міністрів, тобто уряд? Відповідь на це є, що їх вибрала британська ліберал і середня буржуазія, якої інтереси Б.П.П. обороняє в першій мірі. А буржуазія ця має велику причину ненавидіти класово епідемію робітництва, а він їй вона змагається за владу. Бритійська буржуазія ненавидить Радянський Союз, бо вона знає, що там буржуазія не має ніякої руки. Бритійська буржуазія ненавидить Комуністичну Партію Британії і як К.П.Б. має якогось великого ворога, так їм це є консервати і ліберали, а британська буржуазія, яка творить ядро Б.П.П. вона то вибрала кабінет МакДоналда і вона дає диктує йому, що робити. Вона бажає, щоб МакДоналд зробив все можливе для примирення з американською буржуазією, а тимчасом приготувався до співдії з буржуазією республіки Європи до нападу на Радянський Союз і щоб повалив владу пролетаріату, тобто білому.

На це є багато доказів вже тепер, за кілька місяців МакДоналдів. Відомістю привертання аносів з Радянським Союзом урядом МакДоналда. 2. Зараз, коли він створив свій уряд, він поробив старання навязати переговори із Злученими Державами відносно морських зброєнь, а цим самим і мався усунути ворожнечу між цими державами. При якій похоті і якими засобами, це ще не в'яже. 3. Дехто думає, що це ніколи не відбудеться. 4. МакДоналд сказав на засіданні Ліги Націй в Женеві кілька днів тому назад, що договір Ліги Націй, договір який Пастр Келого, не може бути і те саме і що одна ріжниця між ними є, що він один з тих документів не опирає тобою, тобто «напасник» (агресор) і що поробити старання всім так вимовити, що НАПАСНИКОМ БУДЕ У НАША КРАЇНА, ЯКА НЕ СХОДИТЬ ВІДДАТИ СВОЇ СПІР ПІД ТРЕТІЙСЬКИЙ СУД (арбітрацію).

В цій власній вимові «напасника» і криє вся тайна МакДоналдової політики. Його приготування цілого буржуазного світа до війни.

На підставі обох цих документів — і договору Ліги Націй, і Пакту Келого — було сказано, що МакДоналд, як і документи підписав, повинні приєднати до своєї політики

війшній спорів з другими країнами, а на випадок, як би хтось став напасником, всі вони мають кинути на него і бити. Тільки це було сказано, кого треба уважати таким «напасником» і до кого можна було толкувати собі «напасника» (агресора), як хто хоче.

Деякі говорять, що «напасником» в той, хто перейде на територію другого, значить нападе на чужу територію. Вей вони в душі знають, кого вони мають на думці, але не хотять сказати. Це так поведували «напасника» сподівалися, що остаточно Радянський Союз не вдержить і вдарить на чужу територію, видбувши слушним гітлом. Во відома, що за менші національно-бухушні слушним гітлом. Але Союз тримається обиди і пониженьки виводивши війни. Але Союз тримається зброї підтримки і не виповів досі нікому війни, ані не падав досі на чужу територію. Так треба дати іще означення на «напасника». І шість репенти МакДоналда «напасником» має бути той, хто відмовиться віддати свій спір з сусідом під рішення розв'язку СУДУ.

А Радянський Союз має якраз суперечку з американськими реакціонерами. В цей спір, щоб спеці в йому своє печеню, стараєсь втручатися світова буржуазія: американська, французька, британська, японська і т. д. Очевидно, Радянський Союз не хоче їхнього посередництва, бо воно не є шире і тому вони підтримують китайський претендент до залізниці. Тому панкін-східний китайський уряд ставить неможливі вимоги. Чи не є це далий провокація, щоб потім крикнути: «Радянський Союз не хоче віддати справи до полагождення третейському (арбітражному) суду». Союз є «напасником-агресором» на «бідних» Китаїців. Ану-же всі на більшовиків!

Оце є зараз програма уряду МакДоналда і всієї соціал-демократії в цілім світі. І як дальший доказ цього, МакДоналдів міністер закордонних справ Гендерсон говорить в своїй промові перед Лігою Націй 7. серпня в Женеві, що договір Ліги Націй треба зміняти в такій сенсі, що «нападений таким «напасником», який не хоче дати одру під розв'язку суду держави, всі члени Ліги повинні тоді пособляти грошево і як так документ справи, уряд МакДоналда сердечню його підписує. Звісно, що «сердечню», бо відомо, як «сердечню» соціал-демократії проливають кров працюючих, бо бажанням соціал-демократів цілого світа є змести з лиця землі більшовизм, який їх розкриває, як прихвостнів і слугаків капіталізму.

Тому класово свідомі робітники рілі і фабрики не вірять в «мирові» запобігання МакДоналда, бо за ними криється воєнне приготування і нова кровна війна. МакДоналд хоче усунути іріджені капіталістичні суверенитети і полагодити та вигладити ріжницю між американським і британсько-європейським капіталізмом, щоб обієднаним фронтом напасти на першу в світі робітничо-селянську державу владу в Радянським Союзі і привернути там назад капіталізм під соціал-демократичною владою.

НАСЛІДНИ РЕЛІГІЙНОГО ФАНАТИЗМУ ДУХОБОРІВ.

Пожалувания гідні оті нещасні люди, що належать до секти духоборів. Люди чесні, працюючі, але задурені релігійним фанатизмом, попали в страшний визиск своїх лідерів і нарешті стали жертвою репресій з боку влади. Переселившись до Канади, вони забрали тут в Саскечевані гарні землі, оселилися на них комунами й почали працювати. Працювали тяжко від ночі до ночі, жили нужденно, відкидаючи всякий попуст, знання. Серед багатства жили в нужді, серед випродуваного власними мозолями хліба голодували. Шукали бога, жили вірою в царство небесне і своєю мозолистою працею збагачували паразитів.

Час і обставини робили своє. Віра в бога і в непогрішимість своїх провідників почала розвіюватися. Духоборська громада почала колотися. Ті, що скорше відпали і повели самостійне господарство, стали самі поміщиками. Інших лідери забрали із Саскечевану й запровадили в гори Бритиш Коломбі, щоб там можна їх безпечніше визискувати, тримаючи в темноті й невідомості. Якийсь час мало було чути про «духоборів», але останніми тижнями про них заговорили широко англійська преса. Діло в тім, що в заселених духоборами околицях згоріло кілька публичних шкіл. В підозрінно арештовано кілька осіб. І от частина духоборів, що звуть себе «синами волі», щоб запрогестувати проти репресій влади, почали влаштувати демонстрації в одягу Адама й Еви. На тіх демонстраціях прийшло до бійки між духоборами і поліцією та населенням в Кемсеку і коло Нелсона в Бритиш Коломбі та до масових арештувань духоборів в Нелсоні та Канорі. 128 духоборів в Нелсоні засуджено по шість місяців в'язниці за парадкування голими. Те саме сталося пару днів тому в Канорі, Саск. Після парадкування повнєрвання з жінками й дітьми на холоді між Кемсеком і Канорою, 59 духоборів, чоловіків і жінок засуджено по шість місяців в'язниці, а 37 дітей — 20 хлопців і 17 дівчат — віддано під опіку дитячих захоронків в Принц Алберт. Отже батьків в тюрму, а дітей до закордонку.

Тяжкі захворіли нікому непотрібна, а ще більше самим духоборам, демонстрація в Саскечевані. Чесні, щирі, працюючі люди зведені хитрим спекулянтами на шлях мильної боротьби. Замість боритися за краще життя на землі, люди, видавши всю свою мозолисту працю другим, пішли маньяками, віддали себе на гум, на посміховиско за те, чого нема й чого вони ніколи не виборють.

В СІОНІСТСЬКІЙ ЦАРСТВІ ПАЛЕСТИНИ.

Енциклопедія Бритійської Імперії з 1924 року каже, що населення Палестини є таке: магометанів 585,000, християнів 88,000, євреїв 81,000. Всього разом з іншими народами 762,000. Єрусалим, найбільше місто Палестини, мало в 1924 році 88,000 населення. Яфа, головний осередок єврейських коломістичок, 45,000 населення. Гаїфа — 34,000. Решта рібні міста й 45 перших єврейських коломій в околицях Яфи почав заснувати відомий багат Фортис, а потім і інші багаті, сіоністичні єврейсько-фанатичську державу, вислукуючи працюючі населення.

Зараз по Канаді й Злучених Державих сіоністи влаштували мітинги протестів проти канадів арабів та оскаржують уряд єврейського населення. Щоб показати, що він дає про забезпечення Ротшильдових коломій, уряд МакДоналда послав війни в Палестину, яке вже розкривається з останніми арабів.

СТРАШНЕ ПОЛОЖЕННЯ ФАРМЕРІВ В ТРЬОХ СТЕПОВИХ ПРОВІНЦІЯХ.

В 38. ч. «Фармерського Життя» з дня 18. вересня п. р. в редакційній статті п. н.: «Боріться за своє існування», ми вказали на критичне положення фермерів в західній Канаді, спричинене неврожаєм в наслідок посухи. Ми є свідомі того, що наші «патріоти» з патріотичного табору прочитавши згадану статтю, скажуть: «Це нічого іншого, як лиш «більшовицька агітація», розрахована на те, щоб пожалувати фермерів і тим успішніше позискати їх симпатії на сторону більшовиків». Така вже, бачите, ситуація в наших «патріотів», що коли-б ми що не написали про експлуатацію фермерів та про їхні злидні, то вони, себто патріоти, зараз бачуть в цьому «більшовицьку агітацію».

Що обставини фермерів є дійсно такими, як це ми їх описали у вище згаданій статті, а бо ще навіть і гіршими, про це свідчать звіти в буржуазних газетах. Коли вони, коментуючи над фармерськими обставинами, малюють їх чорними красками, то що-ж можна говорити тоді, як би якась безсторонна людина могла поїхати в ті околиці, де цегорічне посуха ввалила збіжжя і фермері цілком його не жали, або в такій, де хоч і жали, то видаток з акра виносив від 2 до 4 бушлів пшениці?

Возьмім, для прикладу, полудневий Саскечеван. Якраз під цей час подорожує там А. С. Стюарт, міністер доріг в уряді Ендерсона. Він хоче провітрити дійсний стан фермерів в цих околицях, щоб прийти до заключення, до якої степені буде потрібна їм урядова допомога. Ми не радимо фермерам, опускати аж надто багато на обіцявану Стюартом урядову допомогу, бо вона не буде аж такою, щоб вповні зарадити лихові. Новий саскечеванський уряд хоче ніби то доказати, що злидні фармерського населення не є для нього об'єктом літності, а опісля і сухар сховає. Та нам не про те ходить, а про те, що фермері полудневого Саскечевану своїми власними устами, як також і устами своїх муніципальних радних, розкривають перед міністром Стюартом страшний образ фармерських злиднів.

В деяких околицях полудневого Саскечевану, половина фермерів застановляється над тим, чи не покинути їм своїх фармів і не забратися з них зовсім та шукати щастя в інших околицях. В деяких муніципалах велике число фамілій. Ми не радимо фермерам, опускати аж надто багато на обіцявану Стюартом урядову допомогу, бо вона не буде аж такою, щоб вповні зарадити лихові. Новий саскечеванський уряд хоче ніби то доказати, що злидні фармерського населення не є для нього об'єктом літності, а опісля і сухар сховає. Та нам не про те ходить, а про те, що фермері полудневого Саскечевану своїми власними устами, як також і устами своїх муніципальних радних, розкривають перед міністром Стюартом страшний образ фармерських злиднів.

В деяких околицях полудневого Саскечевану, половина фермерів застановляється над тим, чи не покинути їм своїх фармів і не забратися з них зовсім та шукати щастя в інших околицях. В деяких муніципалах велике число фамілій. Ми не радимо фермерам, опускати аж надто багато на обіцявану Стюартом урядову допомогу, бо вона не буде аж такою, щоб вповні зарадити лихові. Новий саскечеванський уряд хоче ніби то доказати, що злидні фармерського населення не є для нього об'єктом літності, а опісля і сухар сховає. Та нам не про те ходить, а про те, що фермері полудневого Саскечевану своїми власними устами, як також і устами своїх муніципальних радних, розкривають перед міністром Стюартом страшний образ фармерських злиднів.

ЖИЮТЬ НЕ НАРОДНИМ ЖИТТЯМ.

Читаємо в «Кан. Фармері» з 14. серпня, що простий паріде не дуже то читає наших поетів і письменників та не дуже то цінує мистецтво і літературу. Автор статті вказує на це, що нема в нас єврейської здорової критики (інтелегентних читачів критиків) яка давала б визиск «літератам» з масою читачів. Через не паріде-маса не знає, що читати. Авторі творів літературних не знають, що писати.

Дуже сумно сумне відкриття! Всеж таки правдиві! Авторі не знають, що писати. Це є факт! А причина, чому не знають, є не брак охоти в них писати, а брак розуміння народо-мает.

Причиною таких сумних відкриттів є цей кардинальний факт, що література є мистецтво і відомою народнього життя. Життя працюючих має! А життя працюючих має залежати в першій мірі від економічних обставин і література та мистецтво відзеркалюють головню ці економічні обстави-

ни. Фундаментом до розвою народнього життя є його економіка, його народне господарство, його хозяйство, його продукційні засоби, його спосіб продукції. А література, мистецтво, навіть релігійні вірування, є надбудова. Кажіть ви голодному читати гарні вірші, або гідити і подивити прекрасну картину!... Українські буржуазні автори нікого народнього економічного життя не розуміють, бо вони глядять на него крізь напівські чорні окуляри. Вони, наприклад, не бачать класового складу капіталістичного суспільства: вони не бачать, чи не хотять бачити, що на односторонності є два непродуцентні, які є паразитами. Вони не бачать, що фермер, або робітник, тільки тоді може випробити в собі охоту до читання літературно-мистецьких творів, як магне час на це і буде ситий та одягнений. Як робітничі рілі і фабрики думати про книжку, про купити книжки, як він не знає, звідки

завтра взяти кводра на сніданок? Чим заплатити процент, рату, податок, довг?

Чому он на Радянській Україні народ кинувся так громадно до книжки? Тому панове редактори ланско-львівських часописів, що там селянин і робітник визволилися від журиби про майбутнє, що там усунули вже капіталістичний визиск.

Гляньте он, скільки за останніх 5 років поширено там літератури і як розвинено замилування до мистецтва? Свій український «Голівуд» завезли на Радянській Україні? В кожній селі є кінотеатер і в багатьох селі є вже радіо та інші культурні придбання нашого часу. Чи було би це в них, як би навіть ваша Центральна Рада вдержалась і володіла нігні на Україні? Вона-ж обієднати землю аж по тім, як «збудує українську державу». Тоді мала викупити землю в панів і відпродати цю землю мужиківі. А мужик тоді, замість купувати радіо, чи грамофону, чи книжку, був би платив панам проценти і за що був би він переводив окультурення?

Або ви, панове, не вмієте думати, або не хочете. Адже наладняйте вперед господарський апарат так, щоб фермер і робітник в Канаді не журились про майбутнє, а ми ручимося, що тоді і книжки поширяться більше і ви знатимете, що писати. Нині ви попід хмарою літаєте, базикаєте про літературу і мистецтво, але забуваєте, що це є надбудова, підчас коли головний фундамент, це система народнього господарства. Злагодіть вперед фундамент, а народ працює там вже і надбудову виконає.

ВМІНОТЬ ОБЕРТАТИ НА СВОЄ КОПИТО.

Перед судом МакЛіном у Вінніпегу розбирається процес одної компанії реальностей, яка має в своїх руках один кводер землі в Форт Чорчил. В 1918 році домініанський уряд взяв під годсонбейську залізницю якусь часту землі, що належала до тамошних спекулянтів, за яку годився заплатити по \$11.60 за один лот. Компанія жадала \$300 за лот.

Не можуть прийти до згоди з компанією, федеральний міністер справедливости віддав справу до суду. І оце на днях суд покінчав за свідка бувшого президента «Вінніпег Рід Естрейт Екстендж», себто компанії, яка також торгує реальностями. Суддя запитав свідка, бригадир-генерала Р. В. Петерсона, яка є його опінія щодо вартости лотів в Форт Чорчил. Свідок відповів, що з огляду на факт, що до Форт Чорчил проведено годсонбейську залізницю, і що велика часта збіжжя буде переходити через вище згаданий порт, Форт Чорчил буде мати незадовго 100 тисяч населення, тому всі лоти будуть закуплені під рецензії. Після того ціна теперішня ціна лотів є від \$200 до \$400 за один.

Свідчився циган своїми дітьми, — таке і з Петерсоном. Це-ж кождому ясно, що бувший президент компанії реальностей не буде свідчити на шкоду другій такій компанії. Круг круговий очей не видзобав, а щоб якось оправдати таку високу ціну на лотах, то Петерсон предкаже світу майбутнє для Форт Чорчила.

ШКОЛИ ВІД ОСТАННЬОЇ ПОВІДІ НА ЗАХ. УКРАЇНІ.

Попередній підрахунок відповів, що вода знищила 670 моргів, 294 будівлі, 52,000 моргів земель та багато ріжних будівельних залізничних та інших шкоди відбилось 25 тисяч родин чи суму 12 мільйонів золотих. Міністерство праці асигнувало до відбудування мостів та доріг 150 тисяч зол., а про годню людиність йому байдуже

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС ТРУДЯЩИХ ПОЗА МЕЖАМИ РАД. УКРАЇНИ.

СКЛИКАННЯ ВСЕСВІТНЬОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКИХ ТРУДЯЩИХ МАС ПОЗА МЕЖАМИ РАД. УКРАЇНИ.

ПОКЛИК ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИЙ ДІМ ДО ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧО-СЕЛЯНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ТОВАРИСТВ В АМЕРИЦІ І ЄВРОПІ.

Нинішнє містимо статтю тов. М. Поповича в справі одної важкої ухвали Десятого З'їзду Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім. Виконання, або дивиння цієї справи вперед дещо загалом. Оскільки нам відомо, ЦВК ТУРФДім обговорював цю справу пару разів на своїх засіданнях, однак далеко з нею не поступив. Вона є на програмі обговорювання одного з його найближчих засідань. Та це не шкодить, а навпаки, навіть бажаним є, щоб товариші на шпальтах нашої преси висловлювали з приводу цього справи думки так само, як й висловлює тов. Попович, в дискусійному порядку. Подолати статтю тов. Поповича як редакційну роботу не тому, що вона надта на час, зачіпає дуже важливу справу, однак упускаємо її дискусійною — це що до потреби скликання такого з'їзду, бо на це є рішення з'їзду ТУРФДім, але що до часу скликання з'їзду — слово за ЦВК ТУРФДім і за нашими організаціями та за читачами нашої преси.

Ще в місяці лютому, цього року, на з'їзді Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім була порушена справа скликання конгресу організованих українських робітників, селян і трудової інтелігенції з усіх країн, поза межами Радянської України. Десятий з'їзд ТУРФДім зустрів цю пропозицію прихильно і однодушно ухвалив резолюцію, в якій пропонується "у найближчому майбутньому скликати всевітній конгрес організованих українських робітників, селян і трудової інтелігенції в такій країні і такому місті, як це виявиться можливим після порозуміння між відповідними організаціями українського трудового народу Канади, Злучених Держав і Європи, поза межами Радянської України".

У згаданій резолюції зовсім слушно вказується на те, що "в європейських країнах виступали й досі виступають представники різних українських іммігрантських угруповань і оголошують себе речниками українського народу, представниками українців поза межами Радянської України, хоч ніякого зв'язку з українськими інтересами з масами вони не мають". А також вказується, зовсім правильно, й на те, що "організовані українські робітники, селяне й трудова інтелігенція, що живуть в різних країнах поза межами Радянської України, досі не порозумілися між собою й не встановили таких зв'язків, які необхідні для спільного вислову своїх думок і визначення єдиного становища відносно своїх важливіших, загальних справ і питань громадського, культурного, економічного та політичного характеру".

Тому то з'їзд ТУРФДім визнав необхідність такого спільного порозуміння та зв'язків, які можна б встановити на пропанованому конгресі, і доручив Центральному Виконавчому Комітетові ТУРФДім "негайно порозумітися з такими організаціями, пропонує їм надіти програму конгресу, час, країну й місто, де, на думку ЦВК, було б найкраще такий конгрес скликати, право представництва, спосіб покриття коштів та, запрошуючи їх висловити свою думку відносно цієї пропозиції, внести поправки або доповнення до програми і т. д." З'їзд дав неограничені уповноваження ЦВК ТУРФДім "поробити всі необхідні кроки й старання, щоб ТУРФДім було належно репрезентоване на конгресі".

На жаль ця резолюція так і залишилася до сьогодні в друкованому звіті з'їзду ТУРФДім. З небажанням від нього причини, ЦВК ТУРФДім досі не міг цієї справи рушити вперед. Найпевнішим шляхом до сполучення українських робітників, селян та трудової інтелігенції, але й широкого загалу українських працюючих мас у всіх країнах, поза межами Радянської України, є робітничі маси. Необхідно заговорити про це в усіх українських робітничих часописах. Організації, що співчувають пропозиції скликання такого конгресу, повинні в першу чергу заявити своє становище в цій справі на сторінках преси. ЦВК ТУРФДім, на мою думку, повинен негайно заговорити про цю справу прилюдно в пресі і надавати ватримати ініціативу в своїх руках, як представник найбільшої та найміцнішої української робітничо-селянської організації поза межами Радянської України. Всі інші організації північної та південної Америки, Європи та інших частин світу, повинні прислати свої пропозиції до ЦВК ТУРФДім. ЦВК ТУРФДім, по отриманні цих пропозицій, повинен порозумітися з робітничими організаціями у Злучених Державах, особливо ж з Союзом Українських Робітничих Організацій, щоб остаточно вирішити питання часу, місця й програми конгресу.

Що такий конгрес всі українські дійсно робітничі та селянські організації визнають корисним та необхідним, в цьому я ні на хвилину не сумніваюся. Ще прилюдно про нього не говорено, а вже на пропозицію відгукнулася у своїй "Вістнику" українська іммігрантська організація "Союз Українських Громадян у Франції". Відгукнувся й другі, якщо тільки цю справу порушити в пресі.

Для започаткування дискусії, пропонуємо взяти на увагу: 1. Час конгресу — місяць грудень, цього року. 2. Місце — Берлін або Париж. 3. Право представництва — найменше по одному представникові від кожної організації. Розгалужені й централізовані організації можуть вислати по одному представникові від кожних двох тисяч своїх членів. 4. Кошти — покриває кожна організація за своїх делегатів. Необхідно негайно започаткувати збірники фонду на кошти конгресу (в цьому повинні найбільше допомогти організації в Злучених Державах та Канаді), з якого можна б теж допомогти меншим і слабшим організаціям покрити кошти їхніх делегатів. Цього фонду необхідно зібрати стільки, щоб з нього залишилося ще дещо на започаткування наміченої конгресом майбутньої праці. 5. Програма конгресу повинна включати обговорення найважливіших питань: а) Становище українських працюючих мас в різних країнах поза межами Рад. України (доповіді делегатів). б) Становище організованих українських робітників, селян та трудової інтелігенції, репрезентованих на конгресі, у відношенні до Радянської України та до західно-українських земель. в) Організаційно-культурні зв'язки й встановлення зв'язку між ними. г) Встановлення центрального інформаційно-пресового бюро.

Ці пункти подані пропозиції нехай послужать для започаткування дискусії. Виміна думок допоможе виявлення наших потреб та недостатків наведених пропозицій, і може швидше довести до зреалізування прекрасної думки останнього з'їзду ТУРФДім.

Кілька мільйонів українських робітничих, селянських та трудової інтелігенції живуть поза межами своєї країни. В Канаді, Злучених Державах, Бразилії, Аргентині, на Кубі і в інших американських республіках живуть вони у величезному числі, в більшості неорганізовані, визискувані, ніхто про них не знає, ні самі вони про себе. А там, де й є організації, вони не мають тісного зв'язку, ні порозуміння між собою, не діляться між собою своїми досягненнями та недостатками, не допомагають собі взаємно як слід в організаційній та культурно-освітній діяльності, в організуванні неорганізованих, в освідлюванні неосвідомлених.

В європейських країнах, в Німеччині, Франції, Бельгії, Чехословаччині, Австрії, на Балканах, навіть в Африці — Єгипті, Алжирі замешкують українські робітники, селяни й трудова інтелігенція. Головною післю окупації Польщею, Чехословаччиною та Румунією землями Західної України десятих тисяч українських трудящих мас вийшло до цих європейських країн від польсько-німецького, боярсько-румунського та чесько-буржуазного терору. Недороди, повені грабіжницька господарка окупантів повигнали сотки тисяч українського люду із рідних земель шукати кусця хліба далеко поза кордонами батьківщини в чужих країнах. Там вони почали творити свої культурно-освітні організації, товариства, щоб бодати хоч частинно задовольти свої життєві вимоги; щоб мати який-такий зв'язок між собою, а через свої товариства та пресу зв'язок з культурним життям та визвольною боротьбою своїх братів на окупованих землях. Але й до тих організацій та товариств належить лише певна, значно менша, частина емігрувавших за кордони рідної країни українських робітників і селян. Величезна маса їх залишається поза організацією й провадить безпробісну життя, якщо його взагалі можна назвати життям. Не знаючи ні мови, ні обставин, будучи з дитинства вихованими в страху божім і покорі, багато наших краянів тяжко повіряться в чужих країнах, і то не тільки в країнах збіднілої після світової війни Європи, але й Америки. Не раз чуємо ми голос розпучки наших братів з Бразилії, Аргентини, Куби, а зараз з кожним днем і місяцем тягче стає жити українським робітникам і фермерам в Канаді, головно недавно прибулим сюди іммігрантам.

Купити їм їли українські трудящі маси, сайдом за ними мандрували за для "спасення їхніх душ" егомосці різних сект, мандрували за ними адвокати, "посли", агенти різних спекулянтських компаній і просто недолучі кар'єристи, які там, на еміграції, роздунували, торгували ними з ріжними корабельними компаніями і пантаторами. З часом між самою еміграцією творилися профіційні, що великі закупувати європейської чи американської "культури" і використовувати її для своїх спекулянтських цілей коштам неспівомірності, нести українську цивілізацію.

Збіднілою історичської держави на Північній Америці та розірваним землями Західної України між Польщею, Румунією та Чехословаччиною, залишилася без держави і без влади тисячі бідних і беззахисних українських новоспечених українських "дипломатів" різних напрямків, колорів і партій, свід гетьмана і до есера, які пішли провалу "високої політики" наїшли собі притулок при ріжних поліційно-ціліючих капіталістичних установах і урядах. Вони виношують всяку "крамолу" серед робітничих та їх організацій, доносять до влади, часто-густо самі провокують робітників, щоб потім заробити на власній провокації. "Більші риби" з тої "дипломатії" наїшли собі службу по ріжних капіталістичних дипломатично-інформаційних передпоях і допомагають організуванню змов проти радянської країни, фігурують в руках міжнародних імперіялістів, як представники українського народу, творять час-від-часу фіктивні "українські уряди", організують "армію" й грозять наступом на радянську країну, на ділі ж виступають міжнародним імперіялістам.

Щоб боротися зі всім цим лихом, організовані українські робітники, селяни й чесна трудова інтелігенція поза межами Радянської України повинні встановити між собою тісне порозуміння й виробити плян спільного ділення.

Десятий з'їзд Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім, що відбувся 4, 5, і 6. лютого 1929 року у Вінніпегу, Канада, застановився над цими пекучими проблемами українських трудящих мас і постановив взяти на себе ініціативу скликання в найближчому часі всевітнього українського конгресу організованих українських робітників, селян і трудової інтелігенції, що живуть поза межами Радянської України. Цю постанову з'їзд закликав до виконання Центральному Виконавчому Комітетові ТУРФДім, поручивши йому порозумітися з відповідними українськими організаціями Європи й Америки, виробити начерк програми й запропонувати час, країну та місто, коли і де на думку ЦВК ТУРФДім було б найкраще такий конгрес скликати.

На своєму засіданні в середу, 11. вересня 1929 року ЦВК широко обговорив справу скликання такого конгресу й рішав негайно звернутися листом до всіх тих українських робітничо-селянських організацій Америки й Європи, яких має адреси, а одночасно об'єднаною через газету подати до відома всім тим організаціям і товариствам, адресів яких в ЦВК немає, а яким дорога й близька справа українських трудящих мас — щоб вони цю заяву ЦВК ТУРФДім уважали як закликання до участі в скликанні всевітнього конгресу організованих українських робітників, селян і трудової інтелігенції поза межами Радянської України. Цю заяву ЦВК ТУРФДім ухвалив як закликання до участі в скликанні всевітнього конгресу організованих українських робітників, селян і трудової інтелігенції поза межами Радянської України. Цю заяву ЦВК ТУРФДім ухвалив як закликання до участі в скликанні всевітнього конгресу організованих українських робітників, селян і трудової інтелігенції поза межами Радянської України.

Центральний Виконавчий Комітет Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім пропонує, щоб всевітній конгрес організованих українських робітників, селян і трудової інтелігенції відбувся в половині місяця березня 1930 року в Берліні, в Німеччині, з такою програмою:

1. Економічний, організаційний і культурно-освітній стан українських трудящих мас в різних країнах (доповіді делегатів).
2. Становище організованих українських робітників, селян і трудової інтелігенції, репрезентованих на конгресі, у відношенні до Радянської України та до західно-українських земель.
3. Обговорення й вироблення пляну та встановлення, осередку організаційних і культурно-освітніх зв'язків.
4. Встановлення центрального інформаційно-пресового бюро.

Право представництва: кожна організація має право вислати найменше по одному представникові. Розгалужені й централізовані організації можуть вислати по одному представникові на кожних 500 своїх членів.

Кошти — покриває кожна організація за своїх делегатів. Щоб дати змогу бути репрезентованим на тому конгресі слабшим організаціям з далеких країн, які от, наприклад організації Південної Америки, які стоять бідно матеріально, ЦВК ТУРФДім пропонує негайно започаткувати збірники фонду на кошти конгресу, з якого потім дати допомогу слабшим організаціям на покриття коштів подорожі їхніх делегатів. Цей фонд треба поставити так, щоб ним зараз по конгресі започаткувати виконання ухвал.

Центральний Виконавчий Комітет Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім кличе всі зацікавлені в цій українській робітничо-селянській організації Європи й Америки обговорити ці пропозиції й негайно написати свої думки, поправки, додатки та пропозиції на адресу:

The Ukrainian Labor-Farmer Temple Association
Cor. Pritchard and McGregor Sts.
Winnipeg Man., Canada.

ЗА ЦВК ТУРФДІМ,
Т. Пилипас; М. Шатульський, голова, секретар.

ВРАЖІННЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ З ПОБУТУ В РАД. СОЮЗІ.

14-го серпня американська торговельно-промислова делегація, що гостювала в СРСР, відїхала до Америки. Свої враження про СРСР член делегації формує таким чином: "Я дуже вражений великим талантом та виключною твердістю поведінки, що їм домірено управляти країною. Поважати Діпрететану, що буде величезною гіростанцією в світі, людьми, які ще два роки тому не мали жадного практичного досвіду в цій справі, доводити, з якою швидкістю побороться в СРСР найбідніші трудящі. Без сумніву покладено величезний фундамент збільшенню країни від страждань та злиднів, що їм наслідок 10-тирічної війни та багато десятиріч нечуваного голодування. Особливо на Північному Кавказі та Грузії почувається вражіння епохи більшого розквіту".

Другий делегат записав: "Відвідавши Радянський Союз, я вніс вражіння, що господарство країни без сумніву процвітає. Американська делегація зустріла як найкращий прийом не лише з боку офіційних представників, а й з боку єдиної теплої дружньої мас настроєних людей. Не бу-

ж жадного косоного погляду, жадного грубого зауваження. Ми сподіваємось, що руські прийняли нашу візиту як акт дружби. Покидаючи СРСР, я бажаю його народам щастя та успіху".

Нарешті ще один з делегатів сказав таке: "Я залишаю СРСР з цілком іншою увагою про нього, ніж в момент свого приїзду. В Америці писалося та говорилося так багато поганого про СРСР і мало були відзначені позитивні його сторони, що я так, як і багато інших, мав дуже слабу увагу про величезні досягнення його за такий короткий час. Досягнення СРСР за наявності понадлюдських труднощів здаються для мене просто неймовірними. Для мене ті досягнення настільки значні, що я не міг би повірити в них, коли б не мав змоги бачити їх власними очима. Найсильніше вражіння делегація одержала від тієї величезної роботи, що проводиться в інтересах робочого населення: влаштування ясел при підприємствах, організації санаторій для робітників, поліпшення житлових умов і сама програма дитячого виховання. У виконанні всіх цих заходів я бачу тривітність ідеалів народів СРСР і вважаю, що нам всім можна багато дещо у вас повчитися. Огляд низки великих підприємств доводить, що СРСР зараз знаходиться на шляху до величезного господарського розгортання, якого ніколи світ не бачив".

ЗА ХВІСТ І НА СОНЦЕ.

Наша пропозиція професорові М. Мандрику.

В роб.-фарм. пресі з серпня і вересня 1929 р. вміщено листа шаповалівського есера М. Мандрика до його однопартиїця в Злучених Державах Б. Залевського, в якому "професор" викриває ріжні пляни про роботу шаповалівців в Канаді та називає українських фермерів і своїх співробітників не зовсім приятельськими елітетами.

У своїй репліці з 4. вересня "професор" пробує викритися від того листа сіном, мовляв, що це не його лист, що цей лист "вкрадений", що, нарешті, йому самому "важко сказати, що ліпше: брехун, фальшивник, чи злодій".

"В фальшованому листі накопичено всякої всячини, — каже Мандрика, — одначе комуністичним шпикам ніяк не пощастило ні вишукати, ні віддумати "плянів шаповалівців" в Канаді".

З повищої писанини Мандрика видно, що сам він не знає, на яку ногу стати і просто плутається у своїй відповіді. Коли лист сфальшований — то, значить, не було потреби більшовикам того листа "вкрадати", вони могли його просто сфальшувати й кінець. Коли ж лист "вкрадений", то значить, він є справжній Мандриків лист і більшовики не винні в тому, що у вельможного пана професора "листи накопичено всякої всячини". Що пан професор туди накопичує, те ми вмістили й немали потреби ні ви-

шукувати, ні віддумувати плянів шаповалівців.

Але справа не стоїть ще так безнадійно, щоб не можна було довести, чи того листа сфальшували більшовики, чи його написав сам пан професор. І щоб це вивести, як те кажуть, на чисту воду, то ми ось що пропонуємо М. Мандрику: взяти з собою двох, трох чи п'ятьох свідків і прийти до нашої редакції — це всего лише пару бльоків від головної квартири Мандрика — і перевірити: чи автентичний лист шаповалівського професора, чи сфальшований. Можна порівняти характер письма й перекопатися. Ми віримо, що самі однопартиїці Мандрика, які добре знають характер його письма (радімо Мандрику привести з собою лайнотайпщика, що на берега його газету — а лайнотайпщик добрі експерти в пізнанню писання) будуть правильними в оцінці. Зрештою, можна покликати людей безсторонніх, які, порівнявши характер письма, могли б дати свій влад.

Отже діло за М. Мандрику. Ми чекаємо на вістку і на призначення дня. Наша адреса Cor. Pritchard and McGregor Sts. Про призначення дня можна порозумітися телефоном наш телефон 51465.

Ми переконані, що в інтересі самого професора є доказати, що цей лист сфальшований. Отже за М. Мандрику слово.

Редакція.

РІЖНІ ВІСТІ

Образки воздухом і дротом.

До чого доходить наука, бачимо з того, що в Атлантик Ситі демонстровано в червні ще апарат, який можна причіпити до звичайного телефону, до підводного кабля, до радіо-апарату і переслати образок. Він піде навіть звичайним проміяним соном. Образок має 4 цілі ширини а 6 і 1/2 довжини і забірає 4 і 1/2 мінути, щоби його переслати. Винахідником є Російин др. Владимир Зворікин, що працює, як інженер-електрик в Вестінгауз Електрик компанії. Цей апарат пересилає також рукописи, рисунки і все інше, що є написане на папері і на таку віддає, на яку ділає радіо, дріт телефону і т. д.

Залізниця Лондон-Париж.

В фінансових кругах Британії говорять від довшого часу над проектом залізничної лінії в Париж залізницею, яка порушала б електрикою. Цей проект включав виконання тунелю по під пролив Ля Манш, що ділить Англію і Францію водою. Цей пролив в найвищому місці має тільки 60 кілометрів ширини. Проти проекту є деякі військові особи у Франції, які говорять, що такий тунель британські війська могли б нападти скорше на Францію. Інші твердять, що тунель можна за кілька секунд заблокувати динамітом, а напад робитись тепер багато скорше воздухом.

Сапіро перевернувся з автомобілем.

Кероберт, Саск., 20. вересня. — Арон Сапіро, знаток по кооперативним питанням, Г. Г. Виліам, президент Об'єднаних Фармерів Канади, і Сідней Стюарт, президент відділу О. Ф. К., в Юніті, Саск., їхали автомобілем з Юніті до Кероберт, де Сапіро мав говорити про примусовий пшеничний дул. Скоро потім, як вони вїхали з Юніті, автомобіль, яким керував Стюарт, з'їхав з дороги в фосу і перевернувся, а пасажирами кинуло на купу. Сапіро відніс кілька легких ран і досить поважного напруження мускулатури лівого рамени. Переважний автомобіль забрав їх всіх до Кероберт де Сапіро оглянув лікар і заявив, що не знаходить надто серйозних ушкоджень. В 15 мінут опісля, Сапіро промовляв вже до чисельної аудієнції в міській театрі.

Втопилася дитина.

Плезентдейд, Саск., 19. вересня. — Френк Вільям, дволітній син А. Ч. Вільяма, впав до відкритої криниці і коли батько спустився до криниці, щоб ратувати сина, він вже був мертвий.

ДОРОЖНІ ЗАМІТКИ.

(Степани Саскечевану й Алберти.)

Розлогі степи Саскечевану через вікно потягу сумно дивляться своїми оголеними листками. Збіжжя з них вже майже зібрано, майже змолочено. Десь-недесь стоять ще біленькі «стуски», чекають на машину, що потре їх коротеньку солому на січку.

В околицях Саскечевану ще було сяке-такє збіжжя. Зате коло Мус Джо, Ріджайні — стоять цілі лани його не скошені, бо й косити нема що. Ось до самої залізничної просяться річкові розлогі лан ячменю... Ріджайнський, маленький, що тільки машина-комбайн не спіймає на свої зуби його колосків.

— Не бачив цей ячмінь дощу сего року — каже старенький фармер. — А зараз ось, як на кшпити, гострі осіні краплі дощу вбивають білі колосочки до землі, щоб і худобина їх не позбирала.

Саскечеванські газети — саскечеванські й ріджайнські — ані словечка не пишуть про те, що буде. Ім не до того. Іхні шпальти переповнені «державним переворотом». Подумайте, 24 роки ліберальна партія стояла при владі — стояла від часу встановлення в Саскечевані провінціального уряду, й зараз повалена. Консервативна партія прийшла до влади. Не сама, а при допомозі «незалежних» і «прогресивних» послів.

Цілі шпальти буржуазної преси цим заповнені. Бувший ліберальний прем'єр Гарднер за свій провал дістав від своїх однопартиївців золоту табакерку... Цій «важній події» також ціла сторінка присвячена.

А зараз же за станцією «Бигар» червоними великими буквами на великому придорожному камені написано:

«We are starving in the land of plenty».

Цікаво: я той напис бачив з вікна вагону ще в 1925 році. Я його ще від тоді згамаю. І тоді був добрий врожай. Цим разом я, навмисне пильно дивився у вікно, щоб побачити, чи є ще той камінь. Дош, що вчора полюскав виснажену землю — сполоскав порох з каміня, і червона фарба грає яскравим кольором на сонці: «We are starving in the land of plenty».

Сонячна Алберта... Вона також бачила сего року багато сонця, однак потерпіла менше, як Саскечеван.

Едмонтон, столиця, що ще 1912 року претендувала на друге Шікаго і плодив «доморослих мільйонерів» — закам'янів у своїй розвитковій, розвивши мрії про легку наживу десяткам українських доробівців.

Едмонтон живе «Піс Ривером», а Келгари столиця популістської Алберти живе нафтою. До Едмонтону, за старанням «Chambers of Commerce», властиво з ласки «Montreal Bank», зібралися три сотки тих, яких ніколи збіжжя не висихає — мільйонерів з жітками, дітьми... Сіпай спорядив їм три потяги з фешенебельними вагонами - ресторанами, присадугою й новіз показувати вітчизні землі.

Едмонтонські газети — «The Edmonton Journal» і «The Edmonton Bulletin» переповнені похвалями «Peace River Country» й компліментами для дорогих гостей, які, «втрудились» на «Peace River», поїдуть на Джексер Парк докинути свою конференцію й їдуть в голф.

Українське населення Едмонтону цим самим не має такої великої «дорожньої гості». Навіть в півдні, забувши про грецький християнський культ перки житооблітні прапорці, парши годують та втратили.

Українське населення Едмонтону цим самим не має такої великої «дорожньої гості». Навіть в півдні, забувши про грецький християнський культ перки житооблітні прапорці, парши годують та втратили.

епіскопа Теодоровича й сенаторку польського сенату Киселевську.

В неділю вечором в Народному Домі відбулося офіційне прийняття сенаторки — з делегаціями на сцені і з єпископом коло сцени.

Як пристало на таку вродливість — першу українську сенаторку польського сенату вітав перший український посол домініяльного парламенту в присутності першого, широким українським (асирійським в рахунок не йдуть) грекоправославного єпископа на американським континенті від моря й до моря й поперек моря.

Привітна промова першого посла на адресу першої сенаторки була витримана в компліментарно-романтичному стилі... Ні, я її поділив би на два окремі розділи: політично-принципальний і ідеально-романтичний. Зміст першого розділу такий:

— В Польщі до сенату сенаторів вибирають люди на чотири роки, а в Канаді верховна влада назначає сенаторів на вічно. Я стою за широкою демократією, щоб люди вибирали сенаторів. Бо коли-б люди не вибирали, то ми нині не вітали-б між собою своєї сенаторки. Але коли-б так наша сенаторка була в Канаді сенаторкою, то я був би за тим, щоб її призначено... на вічно.

Зміст другої частини промови — компліментарно-романтичної — був такий:

— Я не питаю шановної сенаторки скільки їй літ, бо кожна жінка каже, що її шіснація літ, — для мене однаково, чи наші сенаторці шіснають чи шістьдесят літ, я її. і т. д. При цих «компліментах» навів квіти, що стояли на столі перед єпископом, прикрили листочками свої рожеві обличчя.

В інших «романських колах» Едмонтону широко дискутують зміст листа «професора соціології» Мандрики, що ото недавно був вміщений в «Укр. Роб. Вістях», з «компліментарями» на адресу своїх співробітників. Не можуть, просто, збагнути глибини есерівської «соціології» і чекають на устне пояснення... Але не вірять, що соціолог наважиться вказати до Едмонтону свого соціологічного носія...

В Укр. Роб. Домі недавно закінчилася вчительська конференція, на яку прибули вчителі Саскечевану, Алберти й Бритиш Коломбії. Був це дуже оживлений тиждень в Укр. Роб. Домі в Едмонтоні. Подня конференція приготувалася відкриття «Студентського Інституту ТУРФДім», що його на рішення останнього з'їзду купив албертійський Провком.

Майже всі вчителі мешкали вже в Інституті. Набуття будинку, як і започаткування цієї нової галузі освітньої діяльності, є важною подією в житті ТУРФДім. Вже приїхали серпант прибув гурток фермерських і робітничих дітей, що приготувались вчителі. Однак місце ще є для тих, що бажають-б вчитися.

Будинок Інституту чистий, всі кімнати світлі, гарно укомплектовані. Інститут зараз же через дорогу від Укр. Роб. Дому, в близькій до шкіл околиці.

На закінченні вчительської конференції відбувся в Укр. Роб. Домі великий концерт, в якому взяли участь і вчителі. Організувала молодь при Укр. Роб. Домі приготувалася на півдні до співпраці Міжнародного Дня Молоді.

Це одним цікава албертійська столиця: ви у ній не дистансе рашинської англійської газети... Мусите, якщо цікавитеся новинами, друку кувувати келгари, щоб бути, що є 8 годин в день в Едмонтоні.

Тож нічого не подіте: візджачоки, наприклад, в 9-й годині рано з Едмонтону в півдні Келгари, ви читатимете новинки не з едмонтонської, а з келгарської газети.

Зі шпальт келгарської буржуазної преси (а там інакше й нема) тхне нафтою. Довкола Келгари нафта, але найбільше її на шпальтах келгарських газет. Вергять глибочезні кришніці — по 4,000—5,000 футів, і чим глибше, тим більше нафти. Вже й між робітниками ходять байки про те, як один, то другий, що вчора немає ще ані цента за душею, нині має вже десятки тисяч, а за пару тижнів (хто зна!) може стане Рокіфелером... Адже-ж, Рокіфелером, кажуть, за молодих літ живився викидами «бек-лайн»!

Дромгелер вже вам більше не «Town», але «City» — «City of Drumheller». Я сам є бачив. Хоч правда, від переміни назви він не тільки другим Лондоном не зробилося, але взагалі не збільшилося. Однак певдзові збільшилося... Миська рада вже старатися, щоб прилучити до Дромгелера — Ньюкестл. Вірять, що як тільки ці товариші збудують Укр. Роб. Дом, що буде одним будинком, який личить «City», то негайно Ньюкестл буде прилучений до «City of Drumheller».

Поки батьки міста пеклюються своїм «City» — агенти місцевих банків наспівають мажорантниками всіма силами стараються прилучити дромгелерський майнерів до Юнайтед Майн Воркерс оф Америка... А провідники Майн Воркерс Юніон оф Канада єуть в Келгари лапу й тхко їх витягнути з тої нори на світ божий.

Українські робітники в Дромгелер вже будують новий будинок на місці згорівшого. Кажуть, що це зими провадять свою культурно-освітню діяльність в новому будинку.

Саскечеванські міста будуються. В Саскатуні, Ріджайні і весни був великий чисто американський «булі». Сподівалися урожаю. Але зараз все це притихло. Дженерал Моторс, що збудував в Ріджайні велику фабрику, вже замкнув її, видавши сотки робітників. Зараз все притихло. Нема пшениці — нема й бізнесу. Блискучі автомобілі сумно поглядають своїми випуклими очима через величезні шибки на напів порожні вулиці.

Наші товариші в Ріджайні спішно закінчують будову Укр. Роб. Дому, відкриття якого відбується 22. вересня. Будинок прекрасний, світлий, близько від центру міста, при Торонто вулиці.

Коли я завітав коло 10-ої години вечором — робітників з 15 працювало: одні вкладали підлогу, другі припасовували двері, треті робили щось іншого. Це все члени ТУРФДім, що по денній праці на кусок хліба віддають свої вечери на збудування своєї інституції.

НАЙМИТИ КАПІТАЛІЗМУ.

Думаю, що кожному відомо, що між фермерами ширяться всяка панська дрянь. Різні сейлемени, агентуки всяких компаній, агенти божи і т. д. Всі вони щось чують між фермерами й собою до цього!

Ось зараз коло нас ширяться якесь найбільше аж з Торонто, Онтаріо. Кажуть, що вони є за фермерами, є проти пшени, проти капіталізму, проти війни і т. д. Навіть деякі наші товариші повірили, що ці божи агенти є проти теперішньої системи визиску. Та не так воно: це є люди, які теж служать капіталізму; які й надалі хочуть затримати фермера в темноті. Це правда, вони є проти пшени, але треба знати причину. Вони вже знають, що свідоме фермерство відвернулося від пшени, а наука бє біблію, аж лаяється! Тому вони знають, що попіства і попіства є секта та віруваня не вращається й нема потреби за цим розбавитися. Їм розходиться про те, щоб між народом праці затримати хоч біблію! Ось вони говорять, що вони критикують попів і пав а не біблію!

Вони хочуть, щоб фермери вірили в біблію, а не в попів, бо іншої ради вони не мають, а вірити в біблію, що є це саме, що вірити попіви й вірити в недряху. Хіба-ж попи в що каляють вірити? Хіба-ж кожна християнська релігія не на біблій опирається?

Про «небо» знає, а про землю ні.

Недавно я мав нагоду стрітнутися з таким агентом божим, котрий дав про фермерів, що-б бути щасливим, не гринні та впрод до неба піти. Він показав мені книжку під заголовком «Боротьба на небі». Дав мені книжку й нірашу зачитувати мені (в англійській мові, бо він Англійець), щоб її читати. Він поставив йому питання: «Види автор цієї книжки, що він каже про боротьбу на небі?»

Він показав мені книжку й каже: «Хіба-ж ти не християнин?»

— Так, я християнин, але я вірю в те, що є те, що дає нам про бо-ротьбу на небі, то як автор може про це знати?

— Нам біблія про все каже.

Фашізм це потвора.

В цім журналі «Золотий Вік» написана в статті про Італію й Муссолініного. Спершу описує в історично, потім вихвалює місто Рим, аж нарешті торкається фашізму й говорить так: «Повкові фабрики наймають 65,000 робітників; дев'ять годин в день праці, а платня дуже мала. Річні роботи беруть тільки \$13.00 на місяць, а зимою лиш половину того».

Подумайте, що за «гаряди», але найбільше про що боротьбу на небі. Це на те, щоб тою «небесною боротьбою» відвернути увагу трудових мас від боротьби на землі. Так само всі убогі патрістичні часописи в Канаді й Злуч. Державах відвертають різними іншими способами поза хмарами увагу працюючих від величезного визиску, яке тут за життя.

Та все-ж такі прочитав я де-що цікаве про фашізм.

В 1915 р. Муссоліні зорганізував клуб, котрий мав на меті спонувати людей до війни по стороні альянті. В 1919 р. перорганізував свій клуб і спонувати людей, що будуть користуватися землею. Опісля Муссоліні зібрав 2,000 «чорних сорочок». Їм присягнули, що будуть боронити владу й не будуть нічого іншого носити, окрім чорних сорочок. Вже 27. жовтня 1922 р. зібралось аж 50 тисяч тих «чорних сорочок», які оточили були Рим і «боронили» владу. Король тоді запросив Муссолініного, щоб він формувал «абіет» і від тоді Італія пошла в його руки, а тепер вже в його кешені.

Колн хто не хотів визнати фашізму, такому, чи такій, давали випити одну чвертку риншного олію (кастор ойл).

Так мурдували людей. Матері згинув з рук чорносорочників і аж в кілька тижнів зникло його тіло! Кажуть, що Муссоліні не давав приказу мурдувати людей. В 1924 р. Муссоліні, в себе в хаті, сформував так званій «тайний злочинський комітет». Така тайна злочинська шапка, кажуть, ввесь час на стріті, при роботі, навіть в дома. Кожний робітник мусить визнати фашізм, бо інакше не дістане праці, бо там його праці є під контролем фашістів.

Острів пекла.

В Італії тепер, що третій чоловік є ліпшою. Колн хто є проти фашізму, такого арештують і без ніякого слідства, замикають в тюрму, де навіть його рідні не можуть його спасти. Таких людей засилають опісля на малі вульканічні острови коло великого острова Сицилія, де є дуже сухо: нема ніякої рослинні ані води, найгірше місце на світі! Там було поперх 2,000 в'язнів жінок і чоловіків. В Тирелю німцям не можна говорити німецькою мовою навіть в своїй хаті до своїх дітей.

Колн 2,000 німців хотіли завести різнучу ко-оперативу, так званій «Синів свободи» за те, що вони ставили опір провінціальної поліції. На підставі звіту інспектора здоров'я, що в духоборських кемапах на передмісттю Нелсон існують страшний санітарні відносини, генеральний правник Бритиш Коломбії приказав поліції, щоб вона вилучила в справу. Меліцій приказав духоборам ані страйк.

Кампанія за дітьми.

В містечку людеі арештували аж на десять клас. Котрі мають поперх семеро дітей, таких зачислюють до першої категорії й таким влада дає велику нагороду, бо Муссоліні хоче мати багато дітей в своїй країні. В кого немає ні яких дітей, таких розлучують і чоловіки просять, а жінки засилають на острови на острів Сіцилія. Колн говорять, що в першій частині Італійського населення нема до повітства, то Муссоліні підняв, що буде війна, Італія забере землю в других і буде де жити!

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ ДУХОБОРІВ.

Ленгем, Саск., 16. вересня. Чотири милі на захід від Ленгем, вночі з 15-го на 16-го вересня вибух вогонь в школі Ен, яка знаходиться в духоборським дистрикті. Мешканці околиці поспішили громадою на ратунок школи і всілякі погасити вогонь. Поблизькі мешканці говорять, що були сліди навмисних спроб спалити будинок. Підозріння паде на духоборів, «Синів Свободи», яких підозрівається о підпал більше, як тузина шкіл в Саскечевані.

Духоборський провідник оскаржений в бунті.

Ріджайна, Саск. 20 вересня. — Василь Попов, духоборський фармер в околиці Пелі, Саск., має стати на судову розправу перед мировим суддею Дондосом в містечку Пелі і відповідати на оскарження за надрукування бунтівничої літератури і за розповсюдження фашістських вістей. Його арештування на 4. вересня було одною з головних причин, що спонукало велику громаду духоборів машерувати з Верегін до Кеусек і домагатися його звільнення. Ця парадна скінчалася тим, що 59 духоборів арештовано і засуджено кожного на 6 місяців в'язниці за порушення спокою і за несприятливе поведіння, себто за те, що вони парадували в строю Адама і Ева.

Арештування в Б. К.

В Нелсон, Б. К. арештовано на 21. вересня 208 духоборів, так званій «Синів свободи» за те, що вони ставили опір провінціальної поліції. На підставі звіту інспектора здоров'я, що в духоборських кемапах на передмісттю Нелсон існують страшний санітарні відносини, генеральний правник Бритиш Коломбії приказав поліції, щоб вона вилучила в справу. Меліцій приказав духоборам ані страйк.

Вікторія, Б. К., 22. вересня.

Генеральний правник Бритиш Коломбії Р. П. Пулей, видав заяву до духоборів, в якій говорить, що коли вони не є вдоволені з канадійських законів і обставин, то можуть забиратися. Ця заява є відповіддю на духоборський апель до Бритиш Коломбійського прем'єра С. Ф. Толмія. В своїй аpellі до прем'єра духобори кажуть, що не може бути ніякого компромісу (згоди) між світлом а темнотою, Христом а Кесарем, (себто королівськими урядами).

На це відповідь Пулей, що Христос вчив, щоб віддати Кесареві, що кесарське, а богові, що боже.

Клопоти в Саскечевані.

Принс Алберт, Саск., 22. вересня. — По довгих спробах Дж. А. Меркеса, провінціального секретаря в уряді Ендерсона, вдалося йому наклонити 59-ох духоборів, які відсиджують тут шістьмісячну кару, що коли їх звільнить з в'язниці, то вони повернуть до дому, будуть платити податки і повинуватися законам Саскечевану. Він заявив, що порекомендує генеральному правникові провінції М. А. Макферсонові, щоб той відісеся до містера справедливості в Оттаві і просив о звільнення духоборів з в'язниці в Принс Алберт.

МІЛІЦІЯ ФАШІСТСЬКОЇ, НЕ ПОПИСИЛІ КОЛИ ВІРТИТИ В ДОПІТІ СТАЛІЙ МИР.

Це все було свого часу описано в «Ф. Ж.» і тепер я прочитав це також в цім біблістичнім журналі «Золотий Вік».

Цікаво знати, чому то «Укр. Голос», «Канад. Українець», «Канад. Фармер», нічого не пишуть? Чому-то наші отці духовні нічого не говорять про фашізм? Папаки, вони в церкві на проповіді говорять лише про більшовиків, тобто про робітників рілі і фабричан, а хвалять фашізм. Укр. сітова організація в Канаді — це фашізм — вони її хвалять і попирають!

Вони всі служать одному «богові» чи «сатані» — капіталізму.

Фармери, не давайте одурити себе поппам та біблістичним! Цікавіться боротьбою працюючої класи тут на землі, боротьбою за справедливість і проти палського визиску та кривди, тобто класовою боротьбою, бо це боротьба за існування.

Слава, Ата. С. Олексій.

ЛЕНГЕМ, САСК., 16. ВЕРЕСНЯ.

Ленгем, вночі з 15-го на 16-го вересня вибух вогонь в школі Ен, яка знаходиться в духоборським дистрикті. Мешканці околиці поспішили громадою на ратунок школи і всілякі погасити вогонь. Поблизькі мешканці говорять, що були сліди навмисних спроб спалити будинок. Підозріння паде на духоборів, «Синів Свободи», яких підозрівається о підпал більше, як тузина шкіл в Саскечевані.

Духоборський провідник оскаржений в бунті.

Ріджайна, Саск. 20 вересня. — Василь Попов, духоборський фармер в околиці Пелі, Саск., має стати на судову розправу перед мировим суддею Дондосом в містечку Пелі і відповідати на оскарження за надрукування бунтівничої літератури і за розповсюдження фашістських вістей. Його арештування на 4. вересня було одною з головних причин, що спонукало велику громаду духоборів машерувати з Верегін до Кеусек і домагатися його звільнення. Ця парадна скінчалася тим, що 59 духоборів арештовано і засуджено кожного на 6 місяців в'язниці за порушення спокою і за несприятливе поведіння, себто за те, що вони парадували в строю Адама і Ева.

Вікторія, Б. К., 22. вересня.

Генеральний правник Бритиш Коломбії Р. П. Пулей, видав заяву до духоборів, в якій говорить, що коли вони не є вдоволені з канадійських законів і обставин, то можуть забиратися. Ця заява є відповіддю на духоборський апель до Бритиш Коломбійського прем'єра С. Ф. Толмія. В своїй аpellі до прем'єра духобори кажуть, що не може бути ніякого компромісу (згоди) між світлом а темнотою, Христом а Кесарем, (себто королівськими урядами).

На це відповідь Пулей, що Христос вчив, щоб віддати Кесареві, що кесарське, а богові, що боже.

Клопоти в Саскечевані.

Принс Алберт, Саск., 22. вересня. — По довгих спробах Дж. А. Меркеса, провінціального секретаря в уряді Ендерсона, вдалося йому наклонити 59-ох духоборів, які відсиджують тут шістьмісячну кару, що коли їх звільнить з в'язниці, то вони повернуть до дому, будуть платити податки і повинуватися законам Саскечевану. Він заявив, що порекомендує генеральному правникові провінції М. А. Макферсонові, щоб той відісеся до містера справедливості в Оттаві і просив о звільнення духоборів з в'язниці в Принс Алберт.

Християн, котрі ви хочете, щоб вони графі будували ширше Вам же жодної праці. Ваші фотографії а пошитою, пошитою, замовлення можете: NICK PROCYK, Special Representative P. O. Box 9, Sandy Lake, Man.

КОЖНИЙ ЛЮБИТЬ ДОБУРУ ФОТОГРАФІЮ.

Добра фотографія, це найкраща пам'ятка на життя, коли фотографія з такою високою якістю, як фотографія, яка ширше показує деталі, а саме чого боїться, що вона зникне, розпадеться або через час знеціниться, а значить пам'ятку. Цей дуже цінний, в англійських ризах без декоратив \$5.00; в ризах а шотландських \$5.75; в ризах а шотландських \$7.00; в ризах а шотландських \$8.00. Особ на фотографії може бути кілька портретів, однак за кожну додаткову особу платиться 25ц більше. Прикласати фотографії, на яких є більше як одна особа, треба віддати зазначити графі будувати ширше Вам же жодної праці. Ваші фотографії а пошитою, пошитою, замовлення можете: NICK PROCYK, Special Representative P. O. Box 9, Sandy Lake, Man.

